

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Att.: Direktør Lars Gregersen

CAP-høringer – overordnede og generelle bemærkninger

Kære Lars Gregersen,

Landbrug & Fødevarer indsendte den 12. januar høringssvar på den lange række af bekendtgørelser og vejledninger, der skal fastlægge de præcise regler for EU's landbrugsreform, som trådte i kraft ved årsskiftet.

Det bør give sig selv, at det er en helt urimelig situation for danske landmænd, at de konkrete regler for et så omfattende politikområde som EU's landbrugspolitik først fastlægges, efter reformen er trådt i kraft, og umiddelbart før ansøgningsrunden åbner den 1. februar. Landbrugsstyrelsen kan ikke bebrejdes for situationen, men som ansvarlig for administrationen af EU's landbrugspolitik i Danmark vil Landbrug & Fødevarer gerne ledsage de mange høringssvar med en række overordnede og tværgående bemærkninger.

Først og fremmest betyder situationen, at landmændene ikke har haft mulighed for at forberede sig på, hvad de skal leve op til. Selv om de overordnede rammer har ligget klar i en periode, er det for de fleste landmænd først muligt at indrette sig, når de helt præcise regler ligger fast. Der er derfor brug for, at Landbrugsstyrelsen i sin kontrol af reglerne – især det første år – i videst mulige omfang erstatter sanktioner med vejledning og mulighed for ansøgninger til at rette op på forhold, der ikke fuldt lever op til reglerne.

Dernæst har den meget omfattende høring af omkring 20 bekendtgørelser og et tilsvarende antal vejledninger på samlet omkring 1.000 sider været urimeligt tidspresset. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer ikke har kunnet levere de nødvendige grundige og gennearbejdede høringssvar af den ønskede og nødvendige kvalitet. Vi forbeholder os derfor muligheden for at vende tilbage med konkrete bemærkninger, når de viser sig, i forbindelse med at reglerne – så at sige – rammer virkeligheden. Vi vil derfor også kraftigt anmode Landbrugsstyrelsen om at være indstillet på at justere bekendtgørelser og vejledninger når og hvis, det viser sig nødvendigt.

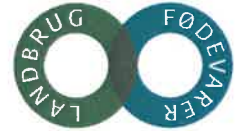
Landbrug & Fødevarers formand, Søren Søndergaard, har sendt det samme budskab i et brev til fødevarerminister Jacob Jensen.

I forhold til de konkrete høringssvar er der behov for at fremhæve en række generelle og prioriterede forhold:

- **Behov for klart formulerede og ensartede definitioner og terminologi**

Der er et klart behov for at sikre, at definitioner og terminologi er klart defineret i den enkelte bekendtgørelse og vejledning og samtidigt, at de samme definitioner er anvendt på tværs af alle bekendtgørelser og vejledninger.

Det drejer sig blandt andet om helt centrale begreber som "bedrift", "støttemodtager", "ansøger",

"omdriftsareal" og "permanent græs".

Herudover er der behov for at sikre, at det er klart defineret i alle ordninger, hvad der er "kriterier for støtteberettigelse", og hvad der er "forpligtelser".

Manglende præcision og ensartethed på det her område kan få alvorlige konsekvenser for landmænd, der søger under de forskellige støtteordninger. Det gælder ikke mindst i forhold til kriterier og forpligtelser, idet konsekvenserne af ikke at leve op til et kriterie er fuldt bortfald af tilskud/støtte.

- **Fuld udnyttelse af mulighederne for et mere proportionelt kontrol- og sanktionssystem**
Med reformen af EU's landbrugspolitik har medlemslandene fået langt større indflydelse på udformningen af kontrol- og sanktionssystemet. Landbrug & Fødevarer anerkender, at Landbrugsstyrelsen med udkastet til bekendtgørelse og vejledning har bevæget sig i den rigtige retning. Landbrug & Fødevarer mener dog fortsat, at der er et betydeligt uudnyttet potentiale. I den forbindelse efterlyser vi en henvisning til ministeriets fælles kontrolstrategi fra 2017, der har fokus på en dialogsgørende og helhedsorienteret kontrol.

Et særligt fokuspunkt bør være den stadig mere udbredte anvendelse af monitorering – og dermed en *de facto* 100 procents kontrol. Det betyder efter Landbrug & Fødevarers opfattelse, at behovet for sanktioner falder bort, idet disse er tænkt havende en afskrækkende effekt i forbindelse med stikprøvekontrol.

Der er i den forbindelse behov for at advare mod Landbrugsstyrelsens planer om at udsende et betydeligt antal høringer (op til flere tusinde i et *worst case* scenarie) for kontrol af afgrødeklassifikation i juli måned hvor langt hovedparten af landmændene og konsulenterne holder ferie.

Endelig vil Landbrug & Fødevarer endnu engang gøre opmærksom på, at udgangspunktet for kontrolbesøg ifølge retssikkerhedsloven er, at det skal varsles med 14 dage. Det er vigtigt, at Landbrugsstyrelsen sikrer den nødvendige balance og proportionalitet mellem hensynet til privatlivet og overholdelse af lovgivningen. I den forbindelse lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at det sikres, at landmanden eller driftslederen, samt eventuelt en bisidder, får mulighed for at deltage i kontrollen. De potentielle økonomiske konsekvenser af en kontrol er så store, at dette hensyn skal veje tungt.

- **Stort behov for ensartede regler vedrørende biodiversitetsordninger**
Et centralt mål med reformen af EU's landbrugspolitik er at sikre større naturindhold og biodiversitet i landbrugslandet. Det er et mål, som Landbrug & Fødevarer bakker op om. Desværre må vi konstatere, at der med det endelige regelsæt er etableret et regime, der gør det meget vanskeligt for den enkelte landmand at gennemskue både krav og muligheder.

Det skyldes især, at det ikke har været muligt at skabe ensartede regler i forhold til hvordan arealer kan udlægges til naturformål. Det betyder blandt andet, at der er forskellige regler i forhold til både størrelse og anvendelse af småbiotoper og andre elementer i grundbetalingsordningen, GLM 8-kravet og bioordningen til biodiversitet og bæredygtighed. Det bør være et højt prioriteret mål at forenkle og så vidt muligt ensarte reglerne. Som minimum skal der sikres et klart og let forståeligt vejledningsmateriale på tværs af krav og ordninger.

Hvis ikke det lykkes, er Landbrug & Fødevarer bekymrede for, at mange landmænd fravælger at udnytte mulighederne, da risikoen for manglende forståelse af regler og efterfølgende

underkendelse og sanktioner vurderes for stor.

- **God ordning til unge landbrugere skal matche virkelighedens unge landmænd bedre**
Landbrug & Fødevarer mener, at støtteordningen til unge landbrugere grundlæggende er et meget positivt til bidrag til at understøtte et generationsskifte i erhvervet. Der er dog en række punkter, hvor vi opfordrer til justeringer, så ordningen i større grad matcher dem, der bør kunne udnytte den.

Det gælder først og fremmest i forhold til uddannelseskrauet. Her vil Landbrug & Fødevarer – sammen med LandboUngdom – opfordre til, at uddannelseskrauet udvides, så ansøgere med praktisk erfaring, andre erhvervsuddannelser, og relevante højere uddannelser i fx økonomi, jura og virksomhedsledelse, også kvalificerer. Hvis en potentiel ung landmand har finansiering m.v. på plads i forhold til at købe en bedrift, og i øvrigt lever op til kravene, bør en snæver definition af uddannelse og kompetence ikke være en stopklods.

Det bør også nævnes, at der er en række unge landmænd, der har modtaget støtte under den nuværende ordning, men som ikke kvalificerer under den nye ordning. De kommer urimeligt i klemme, og Landbrug & Fødevarer vil gerne opfordre Landbrugsstyrelsen til endnu engang at se på mulighederne for en overgangsordning eller justering af reglerne, så de kan modtage den støtte, de oprindeligt var stillet i udsigt.

Endelig skal det understreges, at Landbrug & Fødevarer anmoder om, at kravet om tinglysning af virksomhedspant bør udgå af bekendtgørelsen. Med et krav om tinglysning af virksomhedspant risikerer man, at bankerne ikke ser på ordningen som en etableringsstøtte, men som et lån, hvor pengene kun er sikret efter opretholdelsesperiodens udløb – det vil sige efter mere end fire år. Dermed opnår man ikke formålet med ordningen, der ifølge udkastet til vejledning er at styrke økonomien hos den unge landmand med en forhøjet egenkapital.

- **Behov for at græsudlæg i majs i 2022 også betragtes som en rotation i GLM 7**
Landbrugsstyrelsen har primo 2023 oplyst, at en landmand, der har dyrket majs med græsudlæg i 2022 og dyrker majs med græsudlæg i 2023, ikke vil kunne tælle det som et afgrødeskifte, der kan tælle med i opfyldelsen af 35-procentskravet i GLM 7.

Denne afklaring er kommet meget sent, og derfor har kvægbrugene ikke kunnet indrette deres markplanlægning efter dette. For et betydeligt antal kvægbedrifter betyder det, at de vil være henvist til dyrke en anden afgrøde end majs (typisk vårbyg-helsæd med efterslæt). Seges Innovation vurderer, at det vil føre til et samlet tab på omkring ni mio. kr. For at undgå dette betydelige tab opfordrer Landbrug & Fødevarer stærkt Landbrugsstyrelsen til at anerkende de majsmarker, hvor der har været græsudlæg i 2022, også kan betragtes som en rotation, hvis der dyrkes majs med græsudlæg igen i 2023.

- **Risiko for opløjning af permanent græs for at leve op til fireprocentskravet i GLM 8**
Landbrug & Fødevarer er generelt bekymret for, at der i 2023 vil være et stort incitament til at opløje permanente græsarealer for at anvende dem til opfyldelse af fireprocentskravet, bioordninger m.v. Derfor er det vigtigt, at det fremgår tydeligt, hvad konsekvenserne vil være, hvis andelen af permanent græs falder mere end de tre og fem procent, der nævnes i CAP-planen. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at det er vigtigt, at dette uddybes yderligere i vejledningsteksten.

- **To økologiordninger i en overgangsfase medfører stor kompleksitet**

Der vil i de kommende år være to økologiordninger: en fortsættelse af det nuværende økologiske arealtilskud under landdistriktspolitikken og en ny økologisk arealstøtte, der er en etårig bioordning. Alt andet lige ville det have været nemmere, at alle eksisterende tilsagn blev konverteret til den nye ordning, så der kun var et regelsæt at forholde sig til.

Det foretagne valg medfører, at der nu kan være flere økologiordninger på samme tid på samme bedrift med hver sit regelsæt og vejledning. Og med to forskellige kontrolregimer. Dermed vil der være et stort behov for klarhed om ligheder og forskelle mellem de to.

- **Behov for information, fuld åbenhed om bagvedliggende afklaringer m.v.**

Når bekendtgørelserne er udstedt, er der i erhvervet et stort udækket behov for yderligere information. Landbrug & Fødevarer håber derfor, at Landbrugsstyrelsen vil arrangere informationsmøder, stille sig til rådighed for møder m.v. rundt omkring i landet.

Der er i den forbindelse også behov for, at Landbrugsstyrelsen udarbejder supplerende afklarende dokumenter (fx i form af opslag på Landbrugsstyrelsens hjemmeside med ofte stillede spørgsmål) til rådighed, samt fremlægger bagvedliggende regelafklarende dokumenter fra Europa-Kommissionen. Det skyldes blandt andet, at afgørelser i Miljø- og Fødevareklagenævnet har slået fast, at landmænd som erhvervsdrivende forventes at have fuld indsigt i regelgrundlaget for de ordninger, der søges.

Punktet er særlig vigtigt efter Rigsrevisionens kritik af Landbrugsstyrelsens administration af en række støtteordninger.

- **Vigtigt at der leveres på mulighederne for forenkling**

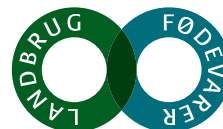
Ambitionen om at sikre en mere enkel landbrugspolitik er central for Landbrug & Fødevarer. Men med det vedtagne regelsæt er den ambition svær at genkende i virkeligheden. Derfor bliver det ekstra vigtigt at sikre, at de muligheder, der findes, også omsættes til en større enkelhed. Det bedste eksempel er givetvis fjernelsen af betalingsrettigheder, som har været et komplicerende element i landbrugspolitikken i en årrække. Landbrug & Fødevarer ser frem til, at det rent faktisk resulterer i en konkret forenkling i forbindelse med ansøgning af grundbetaling.

Afslutningsvis vil Landbrug & Fødevarer gerne kvittere for, at der er lyttet til indsigelserne fra erhvervet på den forkortelse af ansøgningsperioden for indsendelse af fællesskemaet, som der var lagt op til. Med en lang række nye ordninger i et i forvejen komplekst regelsæt ville resultatet have været et urimeligt arbejdspress på ikke mindst de mange konsulenter, der udarbejder langt hovedparten af ansøgningskemaerne.

Landbrug & Fødevarer ser frem en fortsat god dialog om fastlæggelsen af regelsættet omkring den fælles landbrugspolitik, og i særdeleshed omkring de indsendte høringssvar. På længere sigt vil vi også bidrage med forslag til en justering af den danske CAP-plan.

Med venlig hilsen

Niels Peter Nørring

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
EU&Projekt@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar om etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-27

Landbrugsstyrelsen har den 23. december 2022 sendt udkast til bekendtgørelse og vejledning om etableringsstøtte til unge landbrugere i høring (j.nr. 22-0162-000055). Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug & Fødevarer. Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde med Landbo Ungdom, og der er modtaget faglige input fra bl.a. SEGES Innovation og DLBR-konsulenter. Vi har også haft en tæt dialog med Dansk Gartneri.

Reglerne er sendt i høring meget kort tid før ordningens åbning, og de endelige regler vil først ligge fast og blive kendt ved ordningens åbning. Vi vil forbeholde os ret til at vende tilbage, såfremt det viser sig, at der er behov for justering af nærværende høringssvar efter høringsfristens udløb.

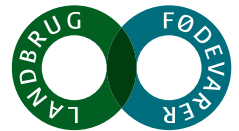
Landbrug & Fødevarer vil også opfordre til, at der gennemføres en meget grundig informationsindsats op til ordningens åbning om mindre end 3 uger. Der er et stort ønske om, at Landbrugsstyrelsen kommer ud i landet og orienterer om alle detaljerne i den nye ordning til både unge landbrugere og rådgivere. Det er også vigtigt, at Landbrugsstyrelsen stiller ressourcer til rådighed, så ansøgere og rådgivere kan få vejledning og afklaring på spørgsmål, når de henvender sig med helt konkrete spørgsmål til Landbrugsstyrelsen. Ikke mindst fordi det er en helt ny ordning, og fordi de konkrete betingelser er kommet med kort varsel.

Landbrug & Fødevarer bakker op om en etableringsstøtteordning til unge landbrugere. Det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik understøtter et generationsskifte i landbrugserhvervet, som det også er vedtaget i aftalen om grøn omstilling af landbruget fra oktober 2021.

Vi savner dog fortsat en overgangsordning for de unge landbrugere, der har fået tilskud under den tidligere femårige ordning under EU's landbrugspolitik 2014-2022, men hvor ansøgerne ikke endnu har fået udbetalt tilskuddet alle fem år. Landbrug & Fødevarer vil fortsat opfordre til, at alle ansøgere, der allerede har fået støtte via den gamle ordning, selv vil kunne vælge, om de ønsker at gå over i den nye ordning eller blive i den gamle. Nogle ansøgere fra den gamle ordning er blevet stillet fem års tilskud i udsigt, men kan måske ikke leve op til kravene i den nye ordning. Det kan være fordi, de fylder 41 inden ansøgningsrunden åbner, fordi de har etableret sig for mere end 4 år siden eller fordi de har problemer med at opfylde andre af de nye grundkrav, der indføres fra 2023. Det bør kunne håndteres, så det ikke kommer ansøgerne til gene, at der i 2023 gennemføres en landbrugsreform.

Hovedbudskaberne i Landbrug & Fødevarers høringssvar er:

- Uddannelseskrauet bør udvides, så ansøgere med praktisk erfaring, andre erhvervsuddannelser og højere uddannelser i fx økonomi, jura og virksomhedsledelse, automatisk er kvalificerede. Som minimum bør alle ansøgere, der mangler noget af den 5-årige støtte fra tidligere kunne opnå tilsagn. (§2, stk.1, pkt. 6)

- Krav om virksomhedspant til Landbrugsstyrelsen bør udgå. (§10, stk. 2, pkt. 3)
- Et skifte i CVR-nummer eller en – evt. midlertidig - ændring i arbejdskraftbehov, der er sagligt begrundet, bør ikke kunne lede til totalt bortfald af tilsagn. Det bør også tages med i vurderingen hvor lang tid "projektet" har været opretholdt, så en delvis opretholdelse ikke leder til totalt bortfald. (§14, stk. 4)
- Definitionen af en etablering skal udvides, så der ikke kun ses på "tinglysning af en købsaftale eller et endeligt skøde" (§2, stk. 1, pkt.5)
- Der bør det første år kunne gives tilskud til tidligere etableringer, der går 5 år tilbage (§2, stk. 1, pkt. 5)
- Opretholdelsesperiode bør starte, når etableringen er gennemført (udbetalingsanmodning er indsendt) og ikke først fra datoen for slutudbetaling. (§8, stk. 1)
- Der bør være mulighed for at udvide projektperioden, hvis man ikke er klar til at indsende udbetalingsanmodning efter et år. (Alternativt kan tilsagnsperioden generelt udvides med 1 år eller indtil udbetalingsanmodning er indsendt) (§5)
- Der bør i prioriteringsmodellen tages højde for de ansøgere, der kun har mulighed for at søge i et givet år (pga. alder, etableringstidspunkt eller andet), så de prioriteres før ansøgere, der vil have mulighed for at søge i et efterfølgende år. Det er afgørende, at man har mulighed for at ansøge i en ny ansøgningsrunde, hvis man ikke bliver prioriteret. (§4)
- Der mangler generelt klare definitioner og konsekvent terminologi.

Derudover er det naturligvis helt afgørende, at Landbrugsstyrelsen sikrer hurtig sagsbehandling af både ansøgning og tilsagn samt udbetalingsanmodning. Og det skal kommunikeres klart til ansøgerne, hvordan og hvornår kontrol af ordningen vil ske.

Endelig er det vigtigt, at Landbrugsstyrelsen kommunikerer helt klart omkring vigtigheden af ansøgningstidspunktet. Ikke mindst fordi tidligere ordning har forholdt sig til ansøgningsåret og ikke ansøgningstidspunktet. I lyset af den store vigtighed af det konkrete ansøgningstidspunkt er det også vigtigt, at det kan håndteres, hvis ansøgningssystemet TastSelv er nede eller der på anden måde er tekniske problemer med ansøgningsprocessen.

Ordningen er en ny ordning under et nyt EU-regelsæt og nye tiltag som fx den CAP-strategiske plan. Derfor vil Landbrug & Fødevarer gerne opfordre til, at eksisterende og løbende afklaringer fra EU-Kommissionen, som Landbrugsstyrelsen har opnået om etableringsstøtten til unge landbrugere, lægges på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Hensigten er at skabe gennemsigtighed omkring det bagvedliggende EU-regelgrundlag og de afklaringer, der er opnået med Kommissionen.

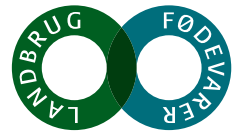
I det følgende vil vi først gennemgå kommentarer til de enkelte bestemmelser i bekendtgørelsen. Herefter vil vi kommentere vejledningen.

1. Kommentarer til bekendtgørelse

Definitioner og anvendelse af konsekvent terminologi

Der mangler helt generelt klare definitioner i bekendtgørelsen. Hvad er definitionen på en ung landbruger? En landbrugsbedrift? En etablering? Et projekt? En bedriftsleder? En driftsleder? Hvilken type af investering lever op til bekendtgørelsens krav?

Det er også vigtigt, at der anvendes en konsekvent terminologi. Overskriften på § 2 er "Ansøgningsbetingelser" og under overskriften "beregning af tilskud" kan man i § 8 finde yderligere "betingelser" samt "forpligtelser". I § 9 Ansøgningsbetingelser nævnes også "krav", "kriterier" og

”betingelser”. Det er afgørende, at der er samme sprogbrug, da ordvalget har betydning for sanktioner, bortfald af tilsagn og tilskud eller mulighed for nedsættelse.

Årligt arbejdskraftbehov (§2, stk. 1, pkt. 3)

Det er vigtigt, at det er nemt for ansøgere og rådgivere at beregne arbejdskraftbehov hos ansøgeren. Både på ansøgningstidspunktet og i hele den periode, hvor der er krav om et givet arbejdskraftbehov. Der bør derfor indskrives eksempler på beregning af arbejdskraftbehovet i vejledningen.

Det er en udfordring for en række mindre ansøgere at fx arbejdstimer i gårdbutik og lignende ikke kan tælle med.

Tilskud til tidligere etableringer (§2, stk. 1, pkt. 5)

Det er positivt, at det er muligt at være etableret 4 år før ansøgning, da det er vigtigt, at en række af de landmænd, der har modtaget støtte under den gamle ordning, fortsat kan være med.

I det første ansøgningsår er der dog behov for, at man tillader etableringer, der er op til 5 år gamle på ansøgningstidspunktet. Det skyldes bl.a., at der er en række unge landbrugere, der ikke har fået alle fem år under den tidligere ordning, der har behov for at kvalificere sig til den nye ordning, selvom de har etableret sig/tinglyst købsaftaler/skøder i mellem fx maj 2018 og april 2019.

Landbrug & Fødevarer vil derfor foreslå, at der accepteres op til 5 år gamle etableringer i det første ansøgningsår. Efter dette første ansøgningsår kan man sætte grænsen tilbage til 4 år, men det første år er det vigtigt som en del af en overgangsordning, at der kan gives støtte til etableringer tilbage fra 2018.

Tinglysningstidspunkt (§ 2, stk. 1, nr. 5)

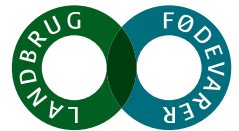
Det anføres i bestemmelsen, at en købsaftale eller et endeligt skøde ikke må være blevet tinglyst mere end 4 år før ansøgningstidspunktet. Der savnes dog en klar melding om, hvordan det håndteres i praksis.

Landbrug & Fødevarer mener, at der bør indføres en bestemmelse om at der er mulighed for at tage udgangspunkt i andre datoer end tinglysningstidspunktet, som beskrevet i §2, stk.1, nr. 5.

Vi har tidligere gjort Landbrugsstyrelsen opmærksom på, hvorfor tinglysning af en købsaftale er uegnet som eneste grundlag for etableringsstøtten. Herunder fordi store dele af handlerne sker ved overtagelse af et aktie- eller anpartsselskab, hvorved der ikke vil ske tinglysning. Det vil fratage unge landbrugere muligheden for at købe sig ind i eller overtage en eksisterende virksomhed i selskabsform.

Dertil kommer, at der i en aftale om f.eks. en fast ejendom først kan være lyst et betinget skøde og så et endeligt skøde. I det tilfælde er Landbrug & Fødevarer i tvivl om, om man vil kunne finde datoen for begge tinglysninger. Såfremt det ikke er muligt, er vi i tvivl om, hvilken dato fremstår som tinglysningsdatoen i tingbogen. Overgang fra betinget skøde til endeligt skøde sker så vidt vides alene ved påtegning.

Derudover er der yderligere en overtagelsesdato i skødet at forholde sig til. Det er både muligt og sædvanligt at tinglyse et betinget skøde i god tid inden overtagelsen, men den retlige og faktiske overtagelse er først på den anførte overtagelsesdato. Er det tidspunktet for selve tinglysningen eller overtagelsen, der anvendes?

Landbrug & Fødevarer opfordrer Landbrugsstyrelsen til at definere begrebet, og i vejledningen vise landbrugere og konsulenter, hvordan de finder den korrekte dato i tinglysningsystemet. Samt skabe mulighed for at kunne dokumentere etablering på andre måder, når der er tale om andre former for etableringer.

Uddannelseskraft (§2, stk.1, pkt. 6)

Landbrug & Fødevarer mener, at uddannelseskraften bør udvides, så ansøgere med anden uddannelse end faglært landmænd eller gartner automatisk kan kvalificere sig til ordningen. Der er mange veje, der leder til landmandsfaget, og det bør ordningen afspejle. Der er behov for mange kompetencer i moderne landbrug. Derfor bør ansøgere med f.eks. andre erhvervsuddannelser, højere uddannelser f.eks. økonomi, jura og virksomhedsledelse m.m., automatisk være kvalificerede. Som minimum bør alle ansøgere, der mangler noget af den 5-årige støtte fra tidligere, kunne opnå tilsagn. Dertil kommer, at praktisk erfaring som landmand bør kunne give adgang efter en konkret vurdering. Rent praktisk vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at en række uddannelser listes op i vejledningen og dermed er forhåndsgodkendte.

Ordet "succesfuld" bør udgå af bestemmelsen, da det er et ukonkret værdiladet ord.

Overgangsordning (§2, stk. 2 + §7)

Alle ansøgere, der ikke har fået fulde 5 år på tidligere ordning, bør kvalificere sig til det nye tilskud. Helt generelt mener Landbrug & Fødevarer, at de unge landbrugere alternativt skulle have haft mulighed for at få de sidste år af den gamle ordning.

Digital underskrift og forretningsplan (§3)

Det er uhensigtsmæssigt, at sælger skal bekræfte en købsaftale med digital signatur. Henset til at der ikke kan ske udbetaling før tinglysning er sket, kan der ikke på baggrund af en købsaftale ske nogen fejludbetaling. Vi vil foreslå, at købsaftalen vedlægges i underskrevet stand til ansøgningen. Det bør fremgå af bekendtgørelsen, at dokumentation for uddannelse skal vedlægges.

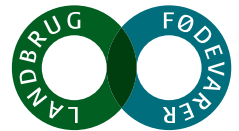
Kravene til det nærmere indhold af forretningsplanen bør fremgå af vejledningen, jf. artikel 75, stk. 3 i forordning 2021/2115. Det bør fremgå, at forretningsplanen ikke er bindende i hele opretholdelsesperioden, men kun gældende på ansøgningstidspunktet. Eksempelvis kunne det tænkes, at der skiftes til en anden afsætningskanal, hvorfor forretningsplanen ikke må være bindende for dette.

Prioritering (§4)

Der må forventes et stort antal ansøgere i ordningens første år – bl.a. fordi der ikke er lavet en overgangsordning for de ansøgere, der ikke har fået alle fem år i den tidligere ordning - og Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at man fremrykker midler, der allerede er øremærket ung landbrugerstøtte, såfremt der er overansøgning, så flest muligt kan opnå tilskuddet i 2023. Da tilskuddet ydes under det danske landdistriktsprogram, der er flerårigt, så bør man udvise fleksibilitet i forhold til de bevillingsmæssige rammer.

Såfremt Landbrugsstyrelsen skal gennemføre en prioritering af ansøgningerne, så bør der tages hensyn til om ansøgere i år – fx pga. alderskravet, etableringstidspunktet eller andet – ikke vil være støtteberettiget i efterfølgende runder. I så fald bør de prioriteres forud for ansøgere, der vil have en mulighed for at søge igen.

Projektperiode på 1 år (§5 + §10)

Der er tale om en upræcis formulering. Det kan være en udfordring for ansøgerne, at projektperioden kun er et år, da der ikke er mulighed for forlængelse. Der bør være en mulighed for at kunne indsende en udbetalingsanmodning selv om man ikke er klar til at færdigmelde etableringen inden for et år.

Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at projektperioden bliver på 2 år eller indtil den dag, hvor udbetalingsanmodningen indsendes.

Som minimum bør der indskrives en dispensationsadgang, såfremt Tast Selv ikke virker.

Den efterfølgende treårige opretholdelsesperiode bør starte umiddelbart, når udbetalingsanmodningen er indsendt.

Beregning af tilskud (§6)

Bør beløbet ikke været opført i danske kroner i stedet for euro?

Opretholdelsesperiode (§8)

Opretholdelsesperioden bør tælles fra den dato, hvor projektperioden slutter. Det vil sige, når man indsender slutudbetalingsanmodning og ikke først, når pengene er udbetalt.

Den tilgang, der er lagt op til, skaber et hul mellem projektperiode og opretholdelsesperiode. Ansøger har desuden ikke indflydelse på, hvornår opretholdelsesperioden gælder. Såfremt udbetalingsstiden trækker ud, så forlænges den tilhørende opretholdelsesperiode tilsvarende. Det giver ikke mening.

Hvis man fastholder, at datoen er udbetalingsdatoen, så bør Landbrugsstyrelsen kunne garantere en udbetaling inden for max 30 arbejdsdage, så man er garanteret at opretholdelsesperioden starter senest 30 dage efter indsendelse af udbetalingsanmodning.

Derudover bør det overvejes, hvad der vil gælde, hvis der behov for at skifte CVR-nummer på grund af uforudset udvikling, eller hvis der midlertidigt fx må ske sanering af en ejendom som følge af fx husdyrsygdomme. Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at der er en mellemting mellem fuld opretholdelse og fuld tilbagebetaling.

Der bør fastsættes en proportionel nedsættelse af tilskud for manglende opretholdelse i opretholdelsesperioden, jf. det EU-retlige proportionalitetsprincip. Der henvises til afsnit 5 i U.2014B.227 EU-rettens proportionalitetsprincip, som er skrevet af Niels Fenger (Folketingets Ombudsmand). I ordningerne Miljø- og Klimateknologi 2022 og Økologisk Investeringsstøtte 2022 er der for eksempel fastsat regler, hvorefter der foretages en proportionel nedsættelse af tilskuddet afhængigt af, hvor længe investeringen er opretholdt (80 procent nedsættelse, hvis opretholdelsen alene har varet mellem 1 og 18 måneder, og 40 procent, hvis opretholdelsen alene har varet mellem 18 og 36 måneder). Den foreslåede bestemmelse udgør dermed en ubegrundet forskelsbehandling i forhold til tidligere ordninger under søjle 2.

Skiltning (§9 + §15)

Anvendelsen af ordet "skiltning" giver indtrykket af, at der skal opstilles et fysisk skilt. Men så vidt vi kan læse af bekendtgørelse og vejledning, så er der udelukkende tale om, at der skal informeres om tilskuddet på erhvervsmæssig hjemmeside og sociale medier.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at der maksimalt kan gives en sanktion på 1%, dvs. på 7450 kr. og ikke 50.000 kr. Det bør fremgå - i hvert fald af vejledningen. Der bør også skabes mulighed for at rette op på evt. manglende skiltning, så sanktion kan undgås.

Bedriftsleder/driftsleder (§10 stk. 2)

I bekendtgørelsen oplyses betingelser for at være "driftsleder", mens man i henhold til § 11, stk. 3, nr. 2 skal indsende dokumentation for, at man er "bedriftsleder". Er der forskel på at være driftsleder og bedriftsleder?

Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at bekendtgørelse og vejledning ensrettes i forhold til ordlyden.

Stemmeandel på minimum 50 pct. (§10 stk. 2 nr. 2)

Det foreslås, at der tilføjes til denne bestemmelse, at dette kun gælder for selskaber, og ikke enkeltmandsejede virksomheder mv.

Tinglysning af virksomhedspant (§10 stk. 2 nr. 3)

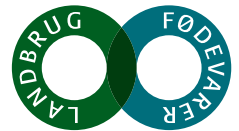
Landbrugsstyrelsen kræver tinglyst virksomhedspant i fast ejendom, maskiner eller besætninger i forbindelse med etableringen. Af vejledningen fremgår det, at dette pant kan stå yderst i prioritetsrækkefølgen ved etableringen, og at formålet hermed er sikring af et eventuelt tilbagebetalingskrav.

Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at kravet om tinglysning af virksomhedspant i §10, stk. 2 nr. 3 udgår. Med et krav om tinglysning af virksomhedspant, så risikerer man, at bankerne ikke ser på ordningen som en etableringsstøtte, men som et lån, hvor pengene kun er sikret efter opretholdelsesperiodens udløb. Det vil sige efter mere end fire år. Dermed opnår man ikke formålet med ordningen, der ifølge udkastet til vejledning er at styrke økonomien hos den unge landmand med en forhøjet egenkapital.

Landbrug & Fødevarer finder heller ikke, at virksomhedspant er nødvendigt, når der er tinglyst i fast ejendom, jf. det EU-retslige proportionalitetsprincip. Her vil der være mulighed for inddrivelse via de almindelige regler for inddrivelse og modregning. Landbrug & Fødevarer vil gerne vide, om der er hjemmel til at kræve virksomhedspant i forordninger eller den CAP-strategiske plan?

Landbrugsstyrelsen anfører, at der skal være en udløbsdato på det tinglyste virksomhedspant. Det bør anføres præcist, hvilken dato tinglysningen skal løbe fra – såfremt kravet fastholdes. Landbrug & Fødevarer vil gerne vide, om det generelt er teknisk muligt at få et virksomhedspant til at udløbe? De tinglysninger, Landbrug & Fødevarer kender til, skal man aktivt afmelde i tinglysningssystemet. Har Landbrugsstyrelsen undersøgt, om det er muligt for ansøger alene at tinglyse virksomhedspant? I tilfælde af det ikke er muligt, at kun ansøger skal ansøge/underskrive en tinglysning, har Landbrugsstyrelsen så taget højde for et system, der kan håndtere dette med kort varsel?

En yderligere udfordring med et pant er, hvis der bliver uventet behov for ny likviditet, og denne kun kan pantsikres efter virksomhedspantet fra Landbrugsstyrelsen. I så fald er den ekstra likviditet pludselig meget svær at finde, for den er reelt ikke sikret ret godt. I den situation vil man yderligere stå med en risiko for afvikling, og dermed manglende arbejdstid i virksomheden, hvilket vil medføre tilbagebetaling. Det er dog muligt at løse dette ved, at Landbrugsstyrelsen tilbyder at rykke for ny bank-, Vækstfond- og/eller realkreditgæld. Dette vil være formålstjenligt og i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, at Landbrugsstyrelsen vil acceptere og medvirke til en nedrykning, så landbrugere, der ikke har virksomhedspant på ansøgningstidspunktet, ikke efterfølgende bliver

afskåret herfra som følge af Landbrugsstyrelsens pant. Hvis der skulle opstå behov for yderligere likviditet i opretholdelsesperioden, skal alle foranstående panthavere spørges i forhold til, om der må bevilliges yderligere likviditet. Har Landbrugsstyrelsen i deres system, mulighed for at give et sådant tilsagn med kort varsel?

Landbrug & Fødevarer foreslår derfor – såfremt det vælges at fastholde kravet - at det tilføjes, at pengeinstitut kan kræve, at virksomhedspantet rykker i tilfælde af behov for yderligere likviditet, hvis Landbrugsstyrelsen finder at der er hjemmel for §10 stk. 2 nr. 3. Endelig bør det anføres, hvad der skal pantsættes og for hvilken værdi. Bestemmelsen bør ligeledes rykkes ned i sin egen paragraf, da det ikke er relevant som led i etableringen.

Udbetaling (§11)

Tilsagnshaver skal i forbindelse med udbetalingsanmodningen erklære, at etableringen er afsluttet og gennemført i overensstemmelse med tilsagnet. Der bør være en mulighed for at notere evt. begrundede afvigelser, når man søger om udbetaling. Der bør også fastsættes et mål for hvor hurtigt udbetalingen bliver gennemført i Landbrugsstyrelsen.

Bedriftlederkrav (§ 11, stk. 3, nr. 2)

Landbrug & Fødevarer finder ikke, at der er behov for dokumentation, når der er krav i § 10, stk. 2, nr. 2 om en stemmeandel på minimum 50 pct.

Landbrugsstyrelsen bør være meget specifikke i forhold til, hvad de definerer som en selskabskontrakt. Landbrugsstyrelsen har mulighed for at se ejerskab og stemmeandele på CVR.dk.

Landbrugsstyrelsen anvender begrebet bedriftsleder og driftsleder vilkårligt. Det vil være mest hensigtsmæssigt for forståelsen, om Landbrugsstyrelsen valgte og brugte et af de to ord konsekvent.

Nedsættelse af udbetalt beløb (§12)

Det fremgår af §12, at tilskuddet nedsættes med 1 % pr. kalenderdag, hvis udbetalingsanmodninger modtages efter projektperiodens slutdato.

Det er positivt, at der er en graderet nedsættelse, men da der kan være tilfælde, hvor ansøgere ikke har færdiggjort sin etablering inden fristen, fx pga lang sagsbehandlingstid på tinglysning, bør der være en mulighed for at udvide fristen i begrundede tilfælde.

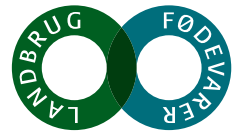
Bortfald af tilskud (§14)

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet, at tilskuddet kan bortfalde i flere tilfælde. Bl.a. hvis projektet ikke opretholdes i 3 år. Såfremt der sker uforudsete hændelser, fx 2 år efter udbetaling, så bør det kunne håndteres uden totalt bortfald. Se i øvrigt kommentarer til §8.

Formuleringen "tilsagnshaver lægger hindringer i vejen for kontrolmyndighedens adgang til området for etableringen" er upræcis. Især "lægger hindringer i vejen". Er det ved nægtet adgang til kontrol? Såfremt man ikke er klar til at indsende sin udbetalingsanmodning inden for 1 år og 20 dage efter ansøgning, så bør der være et alternativ til totalt bortfald.

Kommunikation (§17+18)

Det er vigtigt, at ansøgere har mulighed for at kommunikere via e-mail, når det er relevant/hvis Tast Selv fejler. Det er også vigtigt, at rådgivere har mulighed for at kommunikere med Landbrugsstyrelsen på ansøgers vegne i forhold til ung landbrugerstøtte.

Kommentarer til vejledning

Det vil være nyttigt med en tidslinie over ordningen, herunder ansøgning, projektperiode, frister for ansøgning om udbetaling og opretholdelsesperiode, herunder en kort beskrivelse af de krav, der knytter sig til forskellige tidspunkter. Arbejdskraftsnormerne bør også fremgå af vejledningen.

Side 13, 3.5.5: Er det kun muligt at søge tilskuddet en gang, og såfremt projektet ikke gennemføres, bortfalder tilskuddet?

Eksempelvis kan man forestilles sig en bank stille betingelse om, at man skal have tilskuddet såfremt, de skal finansiere et ejendoms køb. I dag vil man typisk få afdækket hele finansieringen inden, der indgås en endelig købsaftale, og i det tilfælde man får søgt og får tilsagnet, men handelen ikke bliver til noget, er man så låst for at kunne søge igen på en anden ejendom?

Side 13, 3.5.6: Som anført i ovenstående kommentarer har Landbrug & Fødevarer svært ved at forstå, hvilken tinglysning, der er den gældende. Vil Landbrugsstyrelsen uddybe og evt. hjælpe med en forklaring på, hvordan nedenstående eksempler ville behandles?

Eksempel 1

Der lyses et betinget skøde i 1. januar 2019 til ansøger.
Dette erstattes af et endeligt skøde i 1. marts 2019 til ansøger.
Overtagelsesdatoen i skødet er 28. februar 2019.
Den gamle tinglysning forsvinder.

Hvilken dato regnes de fire år fra?

Eksempel 2A

Landbrugeren køber en besætning i maj 2017. Der lyses ikke virksomhedspant.
Landbrugeren køber en fast ejendom i 2020, der sker tinglysning af skøde (endeligt/betinget) 1. maj 2020 til overtagelse samme dag.

Kan landbrugeren søge støtte i 2023? Og kan ansøgningen baseres på besætningen også eller er det kun den faste ejendom, der udgør en støtteberettiget etablering?

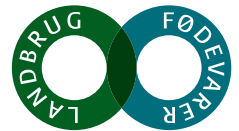
Eksempel 2B

Landbrugeren køber en besætning i maj 2017, der lyses samtidig virksomhedspant til banken.
Landbrugeren køber en fast ejendom i 2020, der sker tinglysning af skøde (endeligt/betinget) 1. maj 2020 til overtagelse samme dag.

Kan landbrugeren søge støtte i 2023, idet ejendommen er købt mindre end 4 år fra ansøgningstidspunktet?

Eksempel 3

En ung landbruger indgår i et interessentskab sammen med 1 anden landbruger. De bliver enige om at opløse interessentskabet, og den unge landbruger køber derfor den anden landbruger ud og driver virksomheden videre alene i enkeltmandsvirksomhed. I den forbindelse lyses nyt skøde til enkeltmandsvirksomheden.

Kan den unge landbruger søge etableringsstøtte?

Kan der ses bort fra en tinglysningsdato for køb af den første landbrugsejendom, hvis ejendommen har været udlejet fra købstidspunktet, og indtil ansøger selv begyndte at drive jorden personligt eller i et selskab med flere ejere?

Side 14, afsnit 3.5.7, se bemærkning til bkg § 3, stk. 1.

Side 16, afsnit 3.5.14, Det bør anføres, om man ligeledes kan være støtteberettiget ved at købe en anpart eller en aktieandel.

Det bør anføres, om forpagtere kan søge om tilskuddet, såfremt de har købt maskiner, der kan tinglyses virksomhedspant i. Der er i udgangspunktet ikke en tinglysning, når man køber maskiner, men der kan nok tinglyses virksomhedspant, hvor specifikke aktiver er nævnt.

I rådgivningscentre ses mange forskellige konstruktioner i øjeblikket, og nogle unge kunne måske godt finde på at forpagte en virksomhed inkl. maskiner mm. De kan ikke søge som vi læser det. Kunne en 5-årig tinglyst forpagtningsaftale træde i stedet for købsaftale/tinglyst køb?

Side 16, afsnit 3.5.15, se kommentar til bkg § 11, stk. 3, nr. 2.

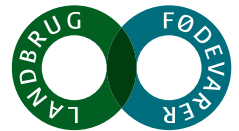
For virksomheder med flere ejere, er der forhold, der ikke beskrives i vejledningen. Dette illustreres bl.a. af følgende situationer/spørgsmål:

- A. Det fremgår ikke entydigt af vejledningen, om tilskuddet søges af en person i ejerkredsen, eller om tilskuddet søges af virksomheden med ophæng i en (med-)ejer, der opfylder betingelserne om ejerandel og reel kontrol. Det fremgår derfor heller ikke klart, hvordan dette virker i forhold til krav til ejerskab og tinglysning.

Eksempel: to unge landbrugere, der begge er under 41 år på ansøgningstidspunktet, driver planteavl på 350 ha forpagtet jord i regi af et driftsselskab (et APS, A/S eller I/S), hvor de hver især ejer 50 pct. og har 50 pct. af stemmerne. Driftsselskabet ejer p.t. intet, men den ene medejer ejer en mindre landbrugsejendom, som driftsselskabet forpagter, og de ejer hver for sig de maskiner, som driftsselskabet anvender ved driften af jorden. Hvordan skal ansøgningen udformes? Søger virksomheden etableringsstøtten med ophæng i dem begge, eller skal de organisere tingene, sådan at støtten kun søges med ophæng i den ene part?

Har det i den forbindelse en betydning, hvis deres driftsselskab tidligere har modtaget støtte i 1-4 år efter den gamle ordning?

Den ene medejer ejer en landbrugsejendom. Hvordan vil tinglysningsdatoen for hans køb af denne ejendom påvirke ansøgningen? Kan/skal der tinglyses pant i denne ejendom? Skal driftsselskabet evt. i visse situationer overtage den personligt ejede maskinpark, hvis der ikke kan tinglyses pant i fast ejendom eller besætning, eller kan de fortsætte med det personlige ejerskab for maskinerne og lade Landbrugsstyrelsen få tinglyst pant i maskinparken ad den vej?

- B. To brødre har overtaget deres forældres ejendom i et APS sammen med to eksterne investorer. De to brødre ejer hver især 20 pct. af virksomheden som A-anparter, og de to eksterne investorer ejer hver 30 pct. som B-anparter. Alle 4 ejere har hver især 25 pct. stemmeandel, men de to brødre er tilsammen sikret den faktiske kontrol med virksomheden via selskabets vedtægter. Kan virksomheden søge etableringsstøtten med ophæng i de to brødre, der begge er under 41 år, eller vil de være afskåret fra at søge, fordi de ikke hver for sig har tilstrækkelig ejerandel og kontrol?
- C. Far og søn har påbegyndt et generationsskifte på følgende vis: Sønnen har købt 50 % af landbrugsejendommen, så den ejes personligt 50/50. De har i fællesskab stiftet et I/S (50/50), der ejer besætning, maskiner og øvrigt løsøre. Sønnen opfylder alle krav i forhold til den nye etableringsstøtte. Skal Landbrugsstyrelsen have pant i besætning og maskinpark, eller kan der noteres pant i den faste ejendom? Vil det i denne situation altid være dato for sønnens køb af de 50 pct. af landbrugsejendommen, der tæller som etableringstidspunkt, eller kan det være datoen for oprettelsen af deres fælles I/S, der skal tælle, hvis sønnen først er begyndt at deltage aktivt i landbrugsdriften, da de stiftede deres I/S?
- D. Far og to sønner delvis generationsskifter og opretter I/S eller ApS med ejerandele 33,33%. De bliver udfordret på 50 % stemmeandel (medmindre at faren afgiver stemmeandel). Hvordan skal dette løses? Kan sønnerne søge om tilskuddet sammen, forudsat at de er under 41 begge to, og ellers lever op til de andre krav (uddannelse og bedriftsledelse mv.)?

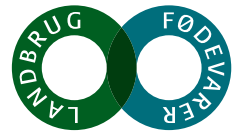
Side 17, afsnit 3.5.17, Det er simpelthen uklart, hvad der skal tinglyses og hvordan. Det fremgår af vejledningen af udgifter til tinglysning af pant, skal landbrugeren selv afholde. Det bør fremgå, hvad der skal pantsættes, og hvor meget der skal pantsættes. Er der i praksis et mindstekrav til værdien af den maskinpark eller den besætning, som Landbrugsstyrelsen skal have noteret pant i, hvis ansøgeren ikke ejer en landbrugsejendom?

Hvor meget beløber disse udgifter til tinglysning af virksomhedspant sig til?

Side 18, afsnit 3.7, Det bør anføres, at landbrugere, der kun har modtaget tilskuddet under den gamle ordning i 1-4 år, kan søge etableringsstøtte, hvis de opfylder de øvrige støttebetingelser, men at det er mere end 4 år siden, de søgte og modtog deres første tilskud under den gamle ordning. Det vil sige, at de er ude over perioden på 5 sammenhængende ansøgningsår, der var rammen om tilskuddet efter den gamle ordning.

Hvis en ansøger tidligere har modtaget støtte efter den gamle ordning i 1-4 år, vil det så være et krav, at ansøgeren søger etableringsstøtten i den virksomhed (det CVR-nummer), som ansøgeren søgte tilskuddet i under den gamle ordning? Eller kan man søge etableringsstøtte i regi af en anden virksomhed (et andet CVR-nummer), forudsat at der fortsat sker en modregning af den tidligere udbetalte støtte efter den gamle ordning? Vil der i givet fald gælde særlige vilkår for, at ansøger kan få godkendt, at der er tale om en videreførelse af den tidligere virksomhed? Og i så fald hvilke?

Side 25: afsnit 4.7. Indledende afsnit samt sidste afsnit i boksen "forpligtelser": Der skal angives hjemmelshenvisninger, da det ikke fremgår, hvorvidt det er en af forordningerne eller den CAP-strategiske plan, der indeholder reguleringen af sanktioner for overtrædelse af støtteberettigelseskræfter og forpligtelser.

Side 29: Det fremgår ikke noget sted, om der ligeledes skal skiltes fysisk, eller om det kun er online. Det bør angives, om skiltning er et krav i opretholdelsesperioden, samt hvornår man må tage skiltene ned.

Side 33, afsnit 6.10.1. Tekstboksen. Der er forkert henvisning til afsnit 4.7. forpligtelser. Der skal i stedet henvises til afsnit om støtteberettigelseskriterier.

Side 34. Afsnit 6.11.3-6.11.5: Disse afsnit hører under afsnit 6.10 og ikke 6.11, da de vedrører bortfald af tilsagn og ikke nedsættelse af tilskud.

Side 35, afsnit 7.2. Det bør angives, om tilsagnshaver årligt bliver orienteret, hvis Landbrugsstyrelsen konstaterer, at man fortsat opfylder støtteberettigelseskriterier og forpligtelser.

Side 37. afsnit 7.3.4. Stavefejl i overskriften "stemmeandel".

Side 37, afsnit 7.3.7. Sætningen "Du må dog ikke sælge så stor en andel..." er uklar. Hvornår er andelen for stor?

Side 39. Afsnit 8.3. Der skal hjemmelshenvisning til regler om force majeure.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for opfølgende dialog.

Med venlig hilsen

Mette Trudsø Kruse

Chefkonsulent
EU & Frø
MTK@LF.DK

Mikkel Vestby Jensen

Chefkonsulent
Erhvervspolitik
mivj@lf.dk

From: Marianne Mochau Jensen
Sent: Mon, 9 Jan 2023 16:11:13 +0100
To: Tue Sylvest;Catrine Hartung Durrani;Ivan Volf Vestergaard
Subject: VS: Overvågningskomitéen for den strategiske CAP-plan - Skriftlig høring af forslag til udvælgelseskræterier for Etableringsstøtte til unge landbrugere

Kære alle,

Hermed bemærkninger fra Finansrådet (medlem af Overvågningskomitéen for CAP-planen) til forslaget til prioriteringskræterier for "Etableringsstøtte til unge landbrugere". Jf. nedenfor.

Mvh.
Marianne

Med venlig hilsen

Marianne Mochau Jensen
Chefkonsulent | CAP
+45 25 23 83 98 | mmj@lbst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf. +45 33 95 80 00 | mail@lbst.dk | www.lbst.dk

På vores hjemmeside kan du læse, hvordan vi behandler dine personoplysninger: <https://lbst.dk/persondata/>

Fra: Poul Erik Jørgensen [mailto:pej@nykredit.dk]
Sendt: 9. januar 2023 13:06
Til: Marianne Mochau Jensen <MMJ@lbst.dk>
Cc: Peter Jayaswal <PJ@fida.dk>
Emne: SV: Overvågningskomitéen for den strategiske CAP-plan - Skriftlig høring af forslag til udvælgelseskræterier for Etableringsstøtte til unge landbrugere

Tak for mailen

Jeg forstår det sådan, at det er prg. 4. der specifikt spørges til i forhold til komiteen. Jeg har indkopieret paragraffen og kommenterer med rødt indenfor de enkelte elementer.

§ 4. Der træffes afgørelse om tilsagn om tilskud på grundlag af en samlet prioritering af alle tilskudsberettigede ansøgninger inden for hver ansøgningsperiode.

Det er en stor udfordring i forhold til etableringsordningens hensigt og kommende virkning, at der ikke bliver løbende ansøgningsadgang og tildeling, således at støttebeløbet kunne indgå direkte i etableringsfinansieringen. Ved den tidsbegrænsede ansøgningsperiode og årsopsamling af behov adskilles selve etableringen og tilskudsbevilling og tildeling – med manglende forudsigelighed ved selve etableringen til følge. Og med behov for mellemfinansiering af op til 750.000 uden at finansieringskilden kan have forudsigelighed for om man rent faktisk får tilskuddet og dermed at der bliver en forudsigelig indfrielse af mellemfinansieringen.

Det er en meget alvorlig mangel på forudsigelighed omkring den handel og overdragelse af bedrifter til unge – og dermed en udfordring i forhold til ordningens hensigt.

Jeg noterer mig, at der kan søges i fire år – men ikke specifik om der kan søges igen året efter hvis man falder udenfor bevilling første ansøgnings år. ?

Der er behov for kontinuerlig adgang til at søge og få bevilling og udbetaling

Stk. 2. Ansøgninger, hvor der ikke er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres over ansøgninger, hvor der er foretaget tinglysning af købsaftalen.

Tinglysning er vigtig for at sikre købers fulde rettigheder i forhold til specielt tredjemand – men jo også for at den samlede finansiering kan falde på plads.

Det er direkte uhensigtsmæssigt – måske endog uansvarligt – at anbefale unge købere at vente ekstra længe med tinglysning af deres erhvervsaftaleskabe, hvad prioriteringsprincippet her kan skabe incitament til. Tinglysning af en handelsaftale om fast ejendom bør som hidtil ske i direkte sammenhæng med berigtigelse af aftalen.

Set sammen med efterfølgende stk. 3 og stk. 4 synes hensigten at være at nyest indgåede handelsaftaler prioriteres højest. Det kriterium er fsv. OK – og det er rigtig princip at tage udgangspunkt i selve handelsaftalen i stedet for et tidspunkt for tilskudsansøgningen.

Men handelstidspunktet indeholder samtidig nye fortolkningselementer om betingede aftaler skelnes fra endelige aftaler osv.

Stk. 3. For ansøgninger, hvor der ikke er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres ansøgningerne efter datoen for købsaftalens indgåelse. Ansøgninger rangordnes fra nyeste til ældste købsaftaler.

Se ovenfor om ikke at skelne i forhold til tinglyst status eller ej

Stk. 4. For ansøgninger, hvor der er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres ansøgningerne efter datoen for tinglysningens gennemførelse. Ansøgninger rangordnes fra nyeste til ældste tinglysningsdato.

Se ovenfor om ikke at skelne i forhold til tinglyst status eller ej

Stk. 5. Hvis der på grund af de bevillingsmæssige rammer skal gives afslag til et eller flere projekter, gives der afslag til de ansøgninger, der opnår lavest prioritering, jf. stk. 2, 3 og 4.

Stk. 6. Hvis der efter prioriteringen i stk. 2, 3 og 4 fortsat er lighed mellem et eller flere projekter, træffes der afgørelse ved elektronisk, automatiseret lodtrækning.

Det vil være nyttigt med præcis angivelse af – gerne korte - frister for afgørelse efter ansøgningsfristens udløb. Og samtidig for at udbetaling kan ske umiddelbart derefter, hvis et præcist defineret dokumentationsgrundlag foreligger sammen med ansøgningen. Hurtigst mulig tilgængelighed har betydning for maksimal nytte for den nyetablerede unge landmand. -

Venlig hilsen
Poul Erik Jørgensen

Poul Erik Jørgensen

landbrugsdirektør

Landbrug

Direkte: +4544551430

Mobil: +4520402890

Nykredit

Tlf.: 70 10 90 00

Fra: Marianne Mochau Jensen MMJ@lbst.dk

Sendt: 3. januar 2023 17:56

Til: Anna de Klauman (LBST) ANKLAU@lbst.dk; Helle Agerdal Olsen heago@fvm.dk; Niels Christian Bøgegaard niebo@fvm.dk; Dea Cordt Kragh DeaCor@bpst.dk; Ulla Birgitte Bang Lieberkind UllAli@bpst.dk; 'Nanna Munk Pedersen' NamPed@erst.dk; 'MarNee@erst.dk' MarNee@erst.dk; Ina Maria Hansson inamh@mst.dk; Toke Bang-Andreasen tokba@mst.dk; Johannes Momme Eberhardt jombe@kefm.dk; "Lars Haahr Jensen" (Lars.Jensen@ru.rm.dk) lars.jensen@ru.rm.dk; 'Lone Vingtoft' lvi@regioner.dk; 'Gunilla Ørbech' GUNI@kl.dk; 'Troels Garde Rasmussen' trr@kl.dk; Gustav Marquard Callesen Gustav.Marquard.Callesen@klimaraadet.dk; Poul Erik Jørgensen pej@nykredit.dk; 'Peter Jayaswal' PJ@fida.dk; Mette Trudsø Kruse (MTK@lf.dk) MTK@lf.dk; 'nlm@lf.dk' (nlm@lf.dk) nlm@lf.dk; 'bpj@danskgartneri.dk' bpj@danskgartneri.dk; 'sber@danskgartneri.dk' sber@danskgartneri.dk; 'Marie-Louise Bretner' mlb@danskskovforening.dk; Mathias Nygård Johansen mj@danskskovforening.dk; Sybille Kyed sk@okologi.dk; 'lk@økologi.dk' lk@økologi.dk; 'Rune Havgaard Sørensen' rhs@biavl.dk; 'rt@biavl.dk' rt@biavl.dk; 'am@friluftsraadet.dk' am@friluftsraadet.dk; 'pfb@friluftsraadet.dk' pfb@friluftsraadet.dk; 'henrik@wejdling.dk' (henrik@wejdling.dk) henrik@wejdling.dk; Knud Flensted (knud.flensted@dof.dk) knud.flensted@dof.dk; 'ls@danske-smaaer.dk' (ls@danske-smaaer.dk) ls@danske-smaaer.dk; Kirsten Sydendal ks@danske-smaaer.dk; 'peterjorgenkock@gmail.com' peterjorgenkock@gmail.com; 'jobr@guldborgsund.dk' jobr@guldborgsund.dk; 'Fjeldgaardsodde' fjeldgaardsodde@post.tele.dk; 'Marianne Als Nielsen' marianne.als.nielsen@gmail.com; 'katrine.lindegaard@3f.dk' katrine.lindegaard@3f.dk; 'ssk@nnf.dk' ssk@nnf.dk; 'peter.holm@3f.dk' peter.holm@3f.dk; 'sk@nnf.dk' sk@nnf.dk; 'Neda.SKAKELJA@ec.europa.eu' Neda.SKAKELJA@ec.europa.eu; 'SIMONSEN Michael' Michael.SIMONSEN@ec.europa.eu; LINDEN Carl-Johan Carl-Johan.LINDEN@ec.europa.eu

Cc: Anne-Mette Hjortebjerg Lund ANMELU@lbst.dk; Ivan Volf Vestergaard IVANVE@lbst.dk; Mads Kolte-Olsen makool@lbst.dk

Emne: Overvågningskomitéen for den strategiske CAP-plan - Skriftlig hørings af forslag til udvælgelseskriterier for Etableringsstøtte til unge landbrugere

Kære medlem af Overvågningskomitéen,

I ønskes godt nytår!

I henhold til forordningsgrundlaget skal Overvågningskomitéen for den strategiske CAP-plan høres om forslag til udvælgelseskriterier i forbindelse med etablering af visse støtteordninger under den strategiske CAP-plan for 2023-2027.

Støtteordningen "Etableringsstøtte til unge landbrugere" skal åbne den 1. februar 2023, og udkast til bekendtgørelse om ordningen er sendt i skriftlig høring den 23. december 2022.

Det er derfor nødvendigt at gennemføre en skriftlig høring af Overvågningskomitéen om forslag til udvælgelseskriterier for denne ordning, selv om der endnu ikke har været afholdt møde i komitéen, og komitéen derfor ikke har fået en nærmere orientering om den danske strategiske CAP-plan og de opgaver, som komitéen skal varetage. Det beklager vi.

Høring

Vi skal hermed høre Overvågningskomitéen om forslag til udvælgelseskriterier for "Etableringsstøtte til unge landbrugere". Overvågningskomitéen skal alene høres om forslag til udvælgelseskriterier – ikke det samlede udkast til bekendtgørelse.

Der vedlægges høringsnotat om forslag til udvælgelseskriterier for ordningen.

Der henvises desuden til høringsportalen via følgende link, hvor udkast til bekendtgørelse og andet materiale kan findes, hvis det ønskes:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67052>

Eventuelle bemærkninger til forslag til udvælgelseskriterier kan sendes til undertegnede på MMJ@lbst.dk senest torsdag den 12. januar 2023.

Vi vil snarest indkalde til det første møde i Overvågningskomitéen.

I er velkommen til at kontakte mig, hvis I har spørgsmål.

Med venlig hilsen

Marianne Mochau Jensen
Chefkonsulent | CAP
+45 25 23 83 98 | mmj@lbst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf.+45 33 95 80 00 | mail@lbst.dk | www.lbst.dk

På vores hjemmeside kan du læse, hvordan vi behandler dine personoplysninger: <https://lbst.dk/persondata/>

Høring om udvælgelseskræterier for etableringsstøtte til unge landbrugere

I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 skal Overvågningskomitéen for den strategiske CAP-plan afgive udtalelse om den metodologi og de kriterier, der er anvendt ved udvælgelsen af operationer (projekter).

Det fremgår af forordningens artikel 79, at den nationale myndighed efter høring af Overvågningskomitéen skal fastsætte udvælgelseskræterier for støtteordninger under visse interventionsstyper. Formålet med sådanne udvælgelseskræterier er at sikre ligebehandling af ansøgere, bedre udnyttelse af de finansielle midler og målretning af støtten i overensstemmelse med formålet med støtteordningerne.

Som følge heraf skal Overvågningskomitéen for den strategiske CAP-plan høres om forslag til udvælgelseskræterier i forbindelse med etablering af visse støtteordninger under den strategiske CAP-plan for 2023-2027.

Landbrugsstyrelsen har den 23. december 2022 sendt udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere i skriftlig høring med frist den 12. januar 2023. Med bekendtgørelsen fastsætter Landbrugsstyrelsen de nødvendige betingelser for, at unge landbrugere eller unge gartnere kan søge om etableringsstøtte i perioden 2023-2027. Overvågningskomitéen skal derfor høres om forslag til udvælgelseskræterier for denne støtteordning, jf. nedenfor.

Etableringsstøtte til unge landbrugere

Ordnningen Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027 har som hovedformål at styrke unge landbrugere og unge gartneres mulighed for en succesfuld etablering og efterfølgende fastholdelse inden for erhvervene, bl.a. ved at styrke den egentlige egenkapital for den unge landbruger eller gartner.

Landbrugsstyrelsen kan give tilskud til, at unge landbrugere eller unge gartnere etablerer en landbrugsbedrift eller et gartneri.

Ansøger skal opfylde en række betingelser. Bl.a. skal ansøger være under 41 år gammel på ansøgningstidspunktet, have en købsaftale eller et endeligt skøde, som ikke er tinglyst mere end

4 år før ansøgningstidspunktet, samt være uddannet, faglært landmand eller gartner, eller have en tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld landbrugs- eller gartnerivirksomhed. Desuden skal ansøger have et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 arbejdstimer opgjort efter de normtimesatser, der er fastsat i bilag I i udkastet til bekendtgørelsen m.v.

Ansøgninger om tilsagn om tilskud skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen i en af følgende perioder:

- 1) 1. februar 2023 til 24. april 2023
- 2) 1. februar 2024 til 22. april 2024
- 3) 3. februar 2025 til 21. april 2025
- 4) 2. februar 2026 til 20. april 2026
- 5) 1. februar 2027 til 19. april 2027

Der kan gives tilskud beregnet på baggrund af følgende faste satser:

- 1) 50.000 euro (ca. 372.500 kr.) ved et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer og
- 2) 100.000 euro (ca. 745.000 kr.) ved et årligt arbejdskraftbehov på mindst 1.665 timer.

Tilskuddet udbetales i danske kroner og omregnes efter månedssatsen.

Projektperioden er på 1 år, der løber fra ansøgningen om tilsagn er modtaget i Landbrugsstyrelsen, medmindre andet fremgår af tilsagnet eller bliver meddelt af Landbrugsstyrelsen.

Der forventes årligt afsat ca. 193 mio. kr. (25.872.000 Euro) i gennemsnit i perioden 2023-2027. Over den samlede periode forventes i alt ca. 964 mio. kr. (129.360.000 Euro) afsat til ordningen.

Kriterier for prioritering af tilskudsberettigede ansøgninger

Følgende fremgår af § 4 i udkastet til bekendtgørelse:

§ 4. Der træffes afgørelse om tilsagn om tilskud på grundlag af en samlet prioritering af alle tilskudsberettigede ansøgninger inden for hver ansøgningsperiode.

Stk. 2. Ansøgninger, hvor der ikke er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres over ansøgninger, hvor der er foretaget tinglysning af købsaftalen.

Stk. 3. For ansøgninger, hvor der ikke er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres ansøgningerne efter datoen for købsaftalens indgåelse. Ansøgninger rangordnes fra nyeste til ældste købsaftaler.

Stk. 4. For ansøgninger, hvor der er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres ansøgningerne efter datoen for tinglysningens gennemførelse. Ansøgninger rangordnes fra nyeste til ældste tinglysningsdato.

Stk. 5. Hvis der på grund af de bevillingsmæssige rammer skal gives afslag til et eller flere projekter, gives der afslag til de ansøgninger, der opnår lavest prioritering, jf. stk. 2, 3 og 4.

Stk. 6. Hvis der efter prioriteringen i stk. 2, 3 og 4 fortsat er lighed mellem et eller flere projekter, træffes der afgørelse ved elektronisk, automatiseret lodtrækning.

Høring

Overvågningskomitéen anmodes hermed om eventuelle bemærkninger til forslag til udvælgelseskriterier for etableringsstøtte til unge landbrugere.

From: Henrik Pedersen
Sent: Sat, 14 Jan 2023 19:45:47 +0000
To: Tue Sylvest
Subject: Høring af bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Hej.

Jeg vil gerne indsende et høringssvar til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere. Det drejer sig om § 2. stk. 6:

Ansøger skal opfylde følgende betingelser:

6) være uddannet, faglært landmand eller gartner, eller have en tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld landbrugs- eller gartnerivirksomhed

Da de uddannelser der lægges op til i denne bekendtgørelse ikke er et krav ved køb/drift af landbrug i Danmark virker det meget konkurrenceforvridende at stille krav til uddannelsesforhold for unge landbrugere i forbindelse med støtteansøgningen.

To unge landmænd kan have landbrug der på papiret er helt ens. f.eks. 200 ha jord og produktion af slagtesvin.

En ung landmand kan få tilskud og en anden kan ikke

Eneste årsag er urimelige krav for uddannelse.

Krav der ikke stilles for at erhverve eller drive ejendommen.

Det vil skabe en kæmpe skævvridning i ungdommen i Dansk landbrug som giver konkurrenceforvridende tilstande.

Selv har jeg følgende Uddannelse:

- 9-10 klasse i folkeskolen
- 4 årig erhversuddannelse(Landbrugsmaskinmekaniker)
- 1 årig adgangskursus til Universitetet
- 3 årig Bacheloruddannelse i Landinspektørvidenskab
- 2 årig Kandidatuddannelse i Landinspektørvidenskab

Jeg har valgt andre uddannelser end landmandsuddannelsen fordi jeg driver et agerlandbrug, hvor der kun er mark brug. Jeg har overtaget min fars ejendom hvor jeg gennem ca 20 år har skabt en erfaring i at drive landbrug.

Derefter er valgt en Landbrugsmaskinmekaniker uddannelse da denne giver mig kompetencerne til at vedligeholde maskinerne jeg bruger i mit arbejde som Landmand.

Altså en kompetence udvikling der er essentiel for mit landbrug i dagligdagen.

Men som ung landmand falder jeg uden for gruppen der er støtteberettiget fordi jeg ikke har gået på landbrugsskole?

Det kan da ikke være rimeligt at jeg kan se, at nogle af mine kollegaer kan godkendes og andre ikke kan på urimelige vilkår.

Der er mange unge landmænd som er i samme kategori som jeg. Min rådgiver fortæller han forventer ca. 20% af hans unge landbrugere ikke vil kunne godkendes....

Det er ikke rimeligt at alle unge landbrugere ikke kan søge på lige fod og kravet til uddannelse bør favne bredere så det rammer den unge landmand i dagens Danmark!

Mvh.

Henrik.

Landbrugsstyrelsen

Sendt til: EU&Projekt@lbst.dk

Den 12. januar 2023

Høring over udkast til bekendtgørelse om Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027. J.nr. 22-0162-000055

Den 16. december 2022 sendte Landbrugsstyrelsen udkast til Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere og udkast til vejledning om Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027 i høring.

Indledningsvis vil Dansk Gartneri gerne kvittere for initiativet. Efter foreningens vurdering vil dette initiativ til kunne fremme generationsskiftet inden for gartnerierhvervet i betydelig grad.

Bemærkningerne til udkastet til bekendtgørelsen er følgende:

Ad § 2 stk. 1 nr. 6 om adgangsbetingelser

Dansk Gartneri vil gerne opfordre Landbrugsstyrelsen til at have en fleksibel tilgang til kravet om faglig uddannelse som gartner eller tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld gartnerivirksomhed.

Inden for gartnerierhvervet er der mange eksempler på vellykkede etableringer, hvor ejeren har en anden tilgang end en gartneruddannelse. Strukturudviklingen inden for erhvervet mod færre, men større gartnerier betyder samtidig, at virksomhederne også har behov for andre kompetencer end de gartnerifaglige - for eksempel inden for økonomi eller jura.

Ad § 10 om etablering

Dansk Gartneri vil gerne kvittere for, at der er åbnet op for, at etableringer i selskabsform også er en mulighed under visse forudsætninger. Selskabsformerne anvendes hyppigt inden for gartnerierhvervet, og erfaringerne med glidende generationsskifter i selskabsform er rigtig gode.

-/2

Bemærkninger til udkastet til vejledningen er følgende:

Ad 3.1 Særlige tilskudsbetingelser for gartnere

Overskriften "Særlige betingelser for gartnere" foreslås ændret til "*Tilskudsmuligheder for gartnere*". Ændringen er alene sproglig.

Alle gartneriafgrøder er omfattet af Traktatens bilag 1. Det gælder også frugt og bær, snitblomster, champignon mv. Første og andet afsnit foreslås på den baggrund ændret til:

"Inden for gartneriområdet er der tre grene: (1) væksthushgartnere med produktion af væksthushgrøntsager, blomster og planter samt champignon, (2) frilandsproducenter med produktion af frilandsgrøntsager, frugt og bær samt planteskoleplanter og (3) havecentre med salg af gartneriprodukter.

Er du tilskudsberettiget inden for gartneriområdet:

- *Både væksthushgartnere og frilandsgartnere er inden for målgruppen. Vi har normsatser for arbejdsgrænsen inden for begge disse grene af gartnerierhvervet."*

Ad 3.5.3 Jeg har ingen faglig relevant uddannelse – men mange års praktisk erfaring – er det nok?

Dansk Gartneri ser gerne en fleksibel tilgang, som betyder, at de personer, der har tilstrækkelig erfaring til at kunne videreføre et gartneri, har en reel mulighed for at blive omfattet af ordningen, også selvom de ikke har en formel uddannelse.

Afslutningsvis vil Dansk Gartneri henvise til høringsvarene fra Landbrug & Fødevarer.

Med venlig hilsen

Dansk Gartneri

Bjarne Pugholm Johansen

Søs Biel

Fra: Katrine Lindegaard, Den Grønne Gruppe <katrine.lindegaard@3f.dk>
Sendt: 5. januar 2023 11:45
Til: EU & Projekt (LBST)
Cc: Faglig Fælles Forbund 3F; Peter Kaae Holm, Den Grønne Gruppe
Emne: Jf journal nr 22-29220-000020. SV: Høring: Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Til Landbrugsstyrelsen

3F kvitterer for den tilsendte høring vedrørende etableringsstøtte til unge landbrugere.

Da det er en implementering af CAP planen for 2023-2026, savner vi i materialet en tydelighed om afsnit om social konditionalitet. Det bør tilføjes i bekendtgørelsen, at kriterier ift. årlige arbejdskraftbehov er fulgt af krav om ansættelse på ordnede vilkår.

Vejledningen bør herefter afspejle dette.

Ellers lever det efter vores opfattelse ikke op til kravet om social konditionalitet.

Vi har også bemærket dette via overvågningskomiteen ved mail af dd.

Venlig hilsen

Katrine Lindegaard

Teamleder & ledelseskonsulent
Den Grønne Gruppe

3F støtter
Julemærkehjemmene

[Klik her ...](#)

Gør dig stærkere

Kampmannsgade 4
1790 København V
Mobil: 2043 1441
E-mail: katrine.lindegaard@3f.dk

Fra: Catrine Hartung Durrani <CACHRI@lbst.dk>

Sendt: 23. december 2022 08:44

Til: 3F DK <3f@3f.dk>; mail@finansdanmark.dk; info@icoel.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; info@skovforeningen.dk; info@skovdyrkerne.dk; DI Fødevarer <foedevarer@di.dk>; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; fr@friluftsraadet.dk; dof@dof.dk; sekretariatet@danske-smaaer.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; nnf@nnf.dk; SEGES <info@seges.dk>; clhe@lf.dk; info@christmastree.dk; info@danskmiljoteknologi.dk; post@dmoge.dk; plant@plantningoglandskab.dk; stba@seges.dk; Frie Bønder Levende Land <fbll@outlook.dk>; fri@frinet.dk; info@landbougdom.dk; frej@taenk-frej.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; ifro@ifro.ku.dk; Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet <kefm@kefm.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; Erhvervsstyrelsen CKR <letbyrder@erst.dk>; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; email <email@fvst.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse <kfst@kfst.dk>; ku@ku.dk;

Fødevareministeriet <fvm@fvm.dk>; rr@rigsrevisionen.dk

Emne: Høring: Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Kære alle på Landbrugsstyrelsens høringsliste

Hermed sender Landbrugsstyrelsen følgende udkast i høring:

- Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere
- Vejledning om tilskud til etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027

Høringsmaterialet findes på høringsportalen på følgende link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67052>

Evt. bemærkninger skal sendes til euogprojekt@lbst.dk, senest mandag den 26. september 2022 med angivelse af journalnummer: 22-29220-000020.

Med venlig hilsen

Catrine Hartung Durrani

Fuldmægtig | EU & Projekt

+45 40 14 47 41 | cachri@lbst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf.+45 33 95 80 00 | mail@lbst.dk | www.lbst.dk

På vores hjemmeside kan du læse, hvordan vi behandler dine personoplysninger: <https://lbst.dk/persondata/>

Søs Biel

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk
Sendt: 6. januar 2023 12:49
Til: EU & Projekt (LBST)
Emne: Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere - 22-29220-000020

Landbrugsstyrelsen har den 23. december sendt udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået bekendtgørelsen og kan konstatere, at den ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Catrine Hartung Durrani <CACHRI@lbst.dk>

Sendt: 23. december 2022 13:32

Til: Faglig Fælles Forbund 3F <3f@3f.dk>; mail@finansdanmark.dk; info@icoel.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; info@skovforeningen.dk; info@skovdyrkerne.dk; DI Fødevarer <foedevarer@di.dk>; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; fr@friluftsraadet.dk; dof@dof.dk; sekretariatet@danske-smaaoer.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; nnf@nnf.dk; SEGES <info@seges.dk>; clhe@lf.dk; info@christmastree.dk; info@danskmiljoteknologi.dk; post@dmoge.dk; plant@plantningoglandskab.dk; stba@seges.dk; Frie Bønder Levende Land <fbll@outlook.dk>; fri@frinet.dk; info@landboudom.dk; frej@taenk-frej.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>;

ifro@ifro.ku.dk; Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet <kefm@kefm.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; Erhvervsstyrelsen CKR <letbyrder@erst.dk>; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; email <email@fvst.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse <kfst@kfst.dk>; ku@ku.dk; Fødevarerministeriet <fvm@fvm.dk>; rr <rr@rigsrevisionen.dk>

Emne: Ang: Høring: Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Kære alle på Landbrugsstyrelsens høringsliste

Vi er blevet opmærksomme på en fejl i den tidligere udsendte mail om høring over udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere.

Høringsfristen er, som det fremgår af høringsportalen, torsdag den 12. januar 2023.

Vi beklager fejlen og ønsker jer alle en god jul og et godt nytår.

Med venlig hilsen

Catrine Hartung Durrani

Fuldmægtig | EU & Projekt

+45 40 14 47 41 | cachri@lbst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf. +45 33 95 80 00 | mail@lbst.dk | www.lbst.dk

På vores hjemmeside kan du læse, hvordan vi behandler dine personoplysninger: <https://lbst.dk/persondata/>

Fra: Catrine Hartung Durrani <CACHRI@lbst.dk>

Dato: 23. december 2022 kl. 08.44.03 CET

Til: 3f@3f.dk <3f@3f.dk>, mail@finansdanmark.dk <mail@finansdanmark.dk>, info@icoel.dk <info@icoel.dk>, hoering@lf.dk <hoering@lf.dk>, info@skovforeningen.dk <info@skovforeningen.dk>, info@skovdyrkerne.dk <info@skovdyrkerne.dk>, foedevarer@di.dk <foedevarer@di.dk>, dn@dn.dk <dn@dn.dk>, fr@friluftsradet.dk <fr@friluftsradet.dk>, dof@dof.dk <dof@dof.dk>, sekretariatet@danske-smaaer.dk <sekretariatet@danske-smaaer.dk>, danskgartneri@danskgartneri.dk <danskgartneri@danskgartneri.dk>, nnf@nnf.dk <nnf@nnf.dk>, info@seges.dk <info@seges.dk>, clhe@lf.dk <clhe@lf.dk>, info@christmastree.dk <info@christmastree.dk>, info@danskmiljoteknologi.dk <info@danskmiljoteknologi.dk>, post@dmoge.dk <post@dmoge.dk>, plant@plantningoglandskab.dk <plant@plantningoglandskab.dk>, stba@seges.dk <stba@seges.dk>, fbll@outlook.dk <fbll@outlook.dk>, fri@frinet.dk <fri@frinet.dk>, info@landboudom.dk <info@landboudom.dk>, frej@taenk-frej.dk <frej@taenk-frej.dk>, kl@kl.dk <kl@kl.dk>, regioner@regioner.dk <regioner@regioner.dk>, dt@datatilsynet.dk <dt@datatilsynet.dk>, ifro@ifro.ku.dk <ifro@ifro.ku.dk>, kefm@kefm.dk <kefm@kefm.dk>, evm@evm.dk <evm@evm.dk>, letbyrder@erst.dk <letbyrder@erst.dk>, fm@fm.dk <fm@fm.dk>, email@fvst.dk <email@fvst.dk>, jm@jm.dk <jm@jm.dk>, kfst@kfst.dk <kfst@kfst.dk>, ku@ku.dk <ku@ku.dk>, fvm@fvm.dk <fvm@fvm.dk>, rr@rigsrevisionen.dk <rr@rigsrevisionen.dk>

Emne: Høring: Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Kære alle på Landbrugsstyrelsens høringsliste

Hermed sender Landbrugsstyrelsen følgende udkast i høring:

- Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere
- Vejledning om tilskud til etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027

Høringsmaterialet findes på høringsportalen på følgende link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67052>

Evt. bemærkninger skal sendes til euogprojekt@lbst.dk, senest mandag den 26. september 2022 med angivelse af journalnummer: 22-29220-000020.

Med venlig hilsen

Catrine Hartung Durrani

Fuldmægtig | EU & Projekt

+45 40 14 47 41 | cachri@lbst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf.+45 33 95 80 00 | mail@lbst.dk | www.lbst.dk

På vores hjemmeside kan du læse, hvordan vi behandler dine personoplysninger: <https://lbst.dk/persondata/>

Søs Biel

Fra: Claudia&Jørgen Nielsen <poetgaard@gmail.com>
Sendt: 11. januar 2023 14:28
Til: EU & Projekt (LBST)
Emne: journalnummer: 22-0162-000055

Kære Landbrugsstyrelsen,

Mht til bekendtgørelsen om etableringsstøtte til unge landbrugere har jeg en bemærkning:

I den nuværende udkast bliver der beregnet 1 time per moderfår/år.

Men: det passer slet ikke sammen med realiteten i produktionen (slagtelam eller malkefår).

Jeg vil derfor henvise til rapporter fra vores naboland Tyskland samt Østrig, som begge har udarbejdet meget detaljerede (EU støttede) rapporter hvor der fremgår at den årlige arbejdsindsats ligger ved:

7.6-17 t / moderfår (slagtelam)

23.9-25 t /moderfår (malkefår)

https://tlllr.thuringen.de/fileadmin/TLLLR/Service/Publikationen/BW_Richtwerte/2018_05_31_BWR_Muatterschaf.pdf

https://www.oebasz.at/fileadmin/user_upload/wirtschaftlichkeit_schafe_oebasz_druckboegen.pdf

https://orgprints.org/id/eprint/17683/3/Heitk%C3%A4mper_17683.pdf

Det samme gælder for malkegeder.

Baseret på dette beder jeg om redigering for tallene vedrørende får og geder.

Med venlig hilsen,

Claudia Nielsen

PhD, Landmand

Landbrugsstyrelsen

EU&Projekt@lbt.dk

Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-27, journalnummer: 22-0162-000055

Økologisk Landsforening har gennemgået udkastet til bekendtgørelse sammen med Foreningen for Regenerativt Jordbrug og gennemgår nedenfor de fælles kommentarer.

Som det fremgår, mener foreningerne ikke, at den fremlagte bekendtgørelse i tilstrækkelig grad sikrer grundlag for omstilling og generationsskifte i landbruget til et mere bæredygtigt system.

§ 2. 5) have en købsaftale eller et endeligt skøde, som ikke er tinglyst mere end 4 år før ansøgningstidspunktet

Det bør være CVR nummeret, som ikke må være mere end 4 år gammelt og ikke tinglysningen, hvis der overhovedet skal være en tidsfrist. Det fremgår, at potentielle eller nye tinglysninger alligevel prioriteres frem for ældre, jf. § 4, og man som person ikke må være ældre end 40 år.

Hensigten er at støtte etableringer af unge landbrugere, men flere unge fremtidige landbrugere har tidligere købt ejendom (tinglysning), for først at etablere beboelse og derefter etablere landbrug, hvilket kan tage flere år. Det tages der ikke højde for med den fremlagte udformning.

For mange af unge landbrugere vil det være nødvendigt med en længere periode fra tinglysning, eller slet ingen. Man tager heller ikke højde for de unge landbrugere der bor på en ejendom, men først senere beslutter sig for at opstarte landbrug der. Man risikerer altså at skære en gruppe af unge potentielle landbrugere fra, som har købt land tidligt, men af forskellige grunde vælger at etablere landbruget senere.

Som skrevet i vejledningen side 13, 3.5.4 er opstart af en virksomhed inden for landbrug- og gartneriområdet en længere proces.

§ 2. Ansøger skal opfylde følgende betingelser:

3) have et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 arbejdstimer opgjort efter de normtimesatser, der er fastsat i bilag 1. Hvis produktionsformen ikke fremgår af bilag 1, afgør Landbrugsstyrelsen arbejdskraftbehovet efter en konkret vurdering

Mange unge jordbrugere går ind i erhvervet for at etablere alsidige landbrug, mange vil også starte med mindre end 10 ha. ØL og Foreningen for Regenerativt Jordbrug lægger vægt på, at vurderingen af arbejdskraftbehov i tilfælde af, man har en mindre alsidig bedrift kan afgøres ud fra en konkret vurdering".

Normtimesatserne for de forskellige produktionsgrene, som bliver afgørende for udbetalingen af støtten, er sat efter eksisterende veletablerede produktioner, der har krævet store kapitalinvesteringer, som de færreste unge har adgang til.

Bekendtgørelsen skal anvendes til at hjælpe unge med at etablere et jordbrug eller gartneri, men langt de fleste unge har ikke adgang til større kapitalinvesteringer og derfor heller ikke mulighed for at arbejde inden for normtimesatserne pr. hektar. Især ikke inden for frilandsgrøntsager. Derfor vil resultatet blive, at langt de fleste unge, der søger tilsagn, som ikke foretager generationsskifte på en allerede veletableret bedrift, ende med at få en lav støttesats udbetalt - eller slet ikke få tilsagn til støtten. Dermed vil denne støtteordning ved en normtimesats-beregning fejle i fht. sit eget formål, da unge jordbrugere vil få svært ved at etablere sig og konkurrere med de eksisterende bedrifter.

Det foreslås i stedet at beregne normtimesatser ud fra "unge" bedrifter, der har eksisteret i f.eks. 5 år, så de automatiske beregnede arbejdskraftbehov tager højde for at være en småskala-bedrift uden effektive stordriftsfordele.

Manglende kategori under arbejdskraftbehov

Det er ikke optimalt, at der ikke er et automatisk beregnet arbejdskraftbehov for intensiv grøntsagsdyrkning på friland, da arbejdskraftbehovet for alle ansøgere i denne produktionsform, da vil afgøres af en individuel sagsbehandler. Denne produktionsform er særlig vigtig for generationsskiftet i dansk landbrug ligesom det ses i resten af den vestlige verden, da den kræver moderate kapitalinvesteringer, og kan levere et produkt som der opleves stigende efterspørgsel på. Det virker derfor ulogisk for generationsskiftet i det danske landbrug, at lægge skæbnen for nyetablerede bedrifter i frilandsgrøntsagsproduktion i individuelle vurderinger.

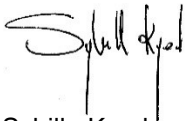
6) være uddannet, faglært landmand eller gartner, eller have en tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld landbrugs- eller gartnerivirksomhed

ØL og Foreningen for Regenerativt Jordbrug gør opmærksom på de populære private uddannelser, som mange unge vælger til fx den nordiske biodynamiske uddannelse Bingn, den danske Regenerative Jordbrugsskole, og den norske Sogn Jord- og Hakebruksskule. Disse bør anerkendes som faglig relevant baggrund.

§ Paragraf 10 - 1) "Der er foretaget tinglysning af købsaftalen med minimum 25 pct. ejerandele til tilsagnshaver eller, hvis virksomheden er en A/S eller ApS virksomhed, ved registrering af minimum 25 pct. ejerandele til tilsagnshaver digitalt i ejerbogen under Erhvervsministeriet."

Foreningerne er i tvivl om, om dette skal forstås som, at man enten personligt eller gennem A/S eller ApS skal have ejerandele i selve ejendommen ved tinglysning. I bekræftende fald vil denne paragraf stå i vejen for alle de unge, der ønsker at etablere sig gennem forpagtningsaftaler hos andre jordbrugere eller på jorde, der ejes i fællesskaber - f.eks. gennem foreninger eller jordbrugsfonde.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed

Landbrugsstyrelsen

Nyrupsgade 30

1780 København V

Sendt via mail til: EU&Projekt@lbst.dk

Aabenraa, den 11. januar 2023

Vedr. Høringssvar journalnummer: 22-0162-000055 – Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere 2023 – 2027.

Vedr. bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere, som er i høring til d. 12. januar 2023. Fremsendes hermed nedenstående bemærkninger.

§ 2.1.2 "Ansøger skal eje en landbrugsbedrift"

Hvordan tolkes landbrugsbedrift, er det en ejet ejendom eller en landbrugsvirksomhed med tilknyttet CVR nr.? Eller er det en landbrugsbedrift jf. Landbrugslovens § 2, stk. 3?

Hvordan varetages forpagteres ansøgning, hvor ansøger eksempelvis forpagter/lejer stald og jord, men eksempelvis erhverver besætning og/eller maskiner, som der søges tilskud til? Der er ikke sammenhæng med vejledningens pkt. 3.5.14.

I tidligere dialoger med Landbrugsstyrelsen, har der ikke været krav om ejerskab af en landbrugsejendom tinglyst med landbrugspligt.

Ordlyden af 2.1.2. kunne ændres til eksempelvis: Ansøger skal eje en landbrugsvirksomhed, som opfylder kriterierne i § 2 eller henvise til landbrugslovens § 2, stk. 3.

§ 2.1.3 "Normtimesatser i henhold til bilag 1"

Hvordan skal basisforbrug forstås, skal der tillægges eksempelvis 100 timer v/spisekartofler + 42 timer/ha? Er basisforbruget berettiget, såfremt der alene dyrkes 1 ha.?

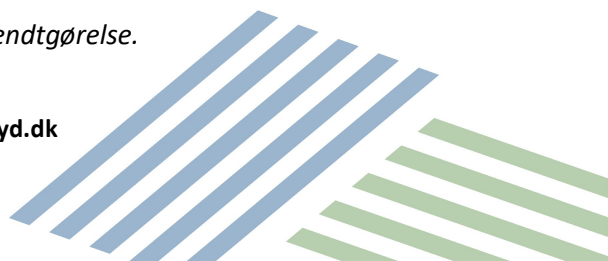
Dette bør præciseres nærmere i bekendtgørelsen eller i bilag 1, hvordan basisforbrug skal beregnes.

§ 2.1.6 "En succesfuld landbrugsvirksomhed"

Er det en forudsætning for, at kunne drive en "succesfuld" landbrugsvirksomhed, at man opfylder uddannelseskraevet?

Det fremstår uklart, hvad der reelt menes med en succesfuld landbrugsvirksomhed.

Succesfuld er et meget "vidt" begreb og bør ikke fremgå af en bekendtgørelse.

§ 3 stk. 1. "Ansøgningen"

Det er ikke præciseret, hvorvidt ansøgningsskemaet udfyldes via en digital portal eller om det skal udfyldes manuelt. Ligeledes er det ej heller angivet, hvortil/hvordan ansøgningen skal indsendes til Landbrugsstyrelsen.

§ 3 stk. 2. "Ansøgningsperioden"

I bekendtgørelsens stk. 2, fremgår perioden for ansøgninger. Fristen for ansøgning, ligger i samme periode som ansøgningsrunden til fælleskemaet. Tidligere erfaringer viser udfordringer i perioden. Ligeledes er det højsæson for regnskab m.v. Ansøgningsperioden for støtte til unge landbrugere, kunne eks. være løbende, med behandling én gang årligt, alternativt kunne ansøgningsrunden være i efteråret, hvorved presset på systemet mindskes.

§ 4 "Prioritering"

Skal det forstås således, at såfremt der mange ansøgninger, så bliver de prioriteret i den rækkefølge angivet i § 4?

Vedr. prioriteringen af indkomne ansøgninger. Tinglyste aftaler/handler prioriteres over ikke tinglyste. Modsat prioriteres nyeste tinglyste aftaler over ældste. Der er ikke sammenhæng mellem disse punkter. Prioritering kunne eks. være efter hvornår disse er modtaget eller startende med den ældste til nyeste tinglyste.

§ 5 stk. 2. "Tilskuddet beregnes efter månedssatsen"

Hvor findes denne månedssats, er det en Landbrugsstyrelsen fastlægger – eller er det en offentlig tilgængelig sats? Det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, hvor denne sats er tilgængelig af hensyn til beregning i forbindelse med støtte til unge landbrugere.

§ 8 "Tilsagn om tilskud er betinget af følgende"

I forbindelse med tilsagn er det en forudsætning, at projektet opretholdes i 3 år efter datoen for slutudbetaling, det vil reelt sige, at opretholdelsesperioden er afhængig af sagsbehandlingstiden i Landbrugsstyrelsen. Der er ikke fastsat nogen frist for udbetaling eller sagsbehandling i bekendtgørelsen. Det giver bestemt anledning til bekymringer. Opretholdelsesperioden kunne eks. være fra tinglysningsdato eller ansøgningstidspunkt.

§ 10 stk. 2.1 "Udbetaling af tilskud"

Der henvises til ejerbogen i Erhvervsministeriet, hvor findes denne? Reel ejer og stemmeandel kan ligeledes findes i Det Centrale Virksomhedsregister.

Det fremgår i § 10 stk. 2.3, at tinglysning af pant skal fremgå af tingbogen og personbogen. Det bør alene være nødvendigt med sikkerhed i personbogen, såfremt etableringen sker uden fast ejendom alene i forpagtede bygninger og ved ansøgers køb af maskiner, besætning o. Lign.

§ 11 stk. 3.2. "Begrebet bedriftsleder"

Det er i bekendtgørelsen ikke angivet, hvad begrebet bedriftsleder reelt er. Der kan være mange typer af ejerskab, lederskab m.v. Der bør være angivet i bekendtgørelsen, hvad begrebet omfatter.

Øvrige bemærkninger til bekendtgørelsen:

Der er ikke angivet hvorvidt tilskuddet er skattepligtigt eller ej, det bør afklares med SKAT. Såfremt tilskuddet er skattepligtigt, hvorvidt udbetalingen kan periodiseres over hele opretholdelsesperioden.

Med venlig hilsen

Søren Jensen
Ejendomsrådgiver

sje@landbosyd.dk

Ellen Bruun Andresen
Juridisk chef

ela@landbosyd.dk

Dato: 12. januar 2023

DANMARKS
BIAVLERFORENING

Fulbyvej 15
4180 Sorø

Telefon 57 86 54 70

Telefontider
man- tor: 9.00- 14.00

E- mail dansk@biavl.dk
www.biavl.dk

CVR 60997314

Landbrugsstyrelsen
EU & Projekt
Nyropsgade 30
1780 København V

euogprojekt@lbst.dk

Vedr. Høring over udkast til bekendtgørelse om Etableringsstøtte til unge - Journalnummer 22-0162- 000055

Danmarks Biavlerforening skal hermed takke for det tilsendte høringsmateriale. Høringen er en af mange høringer udsendt den 23. december med høringsfrist 12. januar. Vi forbeholder os derfor ret til at vende tilbage med yderligere bemærkninger.

Vi skal her fremkomme med vores bemærkninger til det fremsendte materiale:

Biavlen spiller en væsentlig rolle i bestøvningen af et stadigt stigende antal landbrugsafgrøder. Desværre er biavlen i disse år ramt af store udfordringer relateret til svigtende afsætning og store vintertab af bifamilier.

Dertil kommer en stigende gennemsnitsalder. Undersøgelse blandt Danmarks Biavlerforenings medlemmer viser at gennemsnitsalderen er steget fra 52,8 år i 1991 til 63 år i 2021.

Det er særligt bekymrende at gennemsnitsalderen vurderes at være stigende inden for fuldtidsbeskæftigede biavlere, og derfor er der særligt behov for at engagere yngre biavlere på dette område. Dette er eksempelvis inden for erhvervsbiavlen og dronningeavl.

Det er meget vigtigt at tiltrække yngre biavlere inden for blandt andet disse områder. Erhvervsbiavlerne står for en væsentlig del af bestøvningen i landbruget. Dronningeavlen sikrer fremavl af dronninger til alle landets biavlere samt eksportmarkedet.

Vi skal på den baggrund anmode om, at biavl anføres under typer af husdyr, hvor det er muligt at opnå etableringsstøtte. Vi anbefaler at dette på baggrund af beregningerne i nedenstående undersøgelse.

Timeforbrug for hold af biavl

Nedenstående regneark giver en vurdering af tidsforbrug for hold af honningbier.

Tidsforbruget er baseret på forespørgsel hos danske biavlere. Udgangspunktet er 20 bifamilier.

Funktioner bistader	Antal enhed (timer)	Tidsforbrug pr. Timer
Klargøring af materiel	20	<u>1</u> 20
Tilsyn (forår sommer og efterår)	20	<u>1,9</u> 38
Honningfratagning	20	<u>1,1</u> 22
Honningslyngning	20	<u>1</u> 20
Honningbehandling	20	<u>1</u> 20
Fremstilling af reservefamilie	20	<u>0,2</u> 4
Dronningeskift	20	<u>0,2</u> 4
Indvitring/fodring	20	<u>0,9</u> 18
Rengøring af materiel	20	<u>0,9</u> 18
Salg af honning	20	<u>0,8</u> 16
Transport	2	
Regnskab	2	
Indkøb m/m	4	
Div.	1	
Tidsforbrug på årsbasis	189	

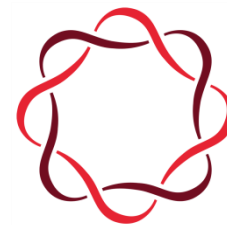
Danmarks Biavlerforening stiller sig naturligvis altid til rådighed for yderligere information i sagen.

Med venlig hilsen

Arne T. Henriksen
Formand

**FINANS
DANMARK**

Finans Danmarks hørings svar til bekendtgørelse om Etableringsstøtte til unge landbrugere

Finans Danmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om Etableringsstøtte til unge landbrugere og den dertilhørende vejledning om tilskud til Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023.

Bekendtgørelsen fastsætter de nødvendige betingelser for, at unge landbrugere kan ansøge om tilskud til etableringsstøtte for perioden 2023-2027.

Finans Danmark bakker op om Landbrugsstyrelsens ordning om Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027 og dets hovedformål, som er at styrke unge landbrugeres mulighed for en succesfuld etablering og fastholdelse inden for erhvervet, bl.a. ved at styrke den egentlige egenkapital for den unge landbruger. Støtten bidrager til at give penge- og realkreditinstitutterne bedre finansieringsmuligheder for den unge landbruger både ved etablering og efterfølgende.

Bekendtgørelsen og den dertilhørende vejledning indeholder dog visse problemstillinger i forhold til ansøgning om støtte og panteretlige forhold, som vi ønsker at gøre opmærksom på. De er beskrevet nærmere nedenfor.

Ansøgningsperioder og prioritering af ansøgninger baseret på tinglysningsdtpunkt

Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, stk. 2, at ansøgning om etableringsstøtte til unge landbrugere kan indsendes til Landbrugsstyrelsen i en nærmere angiven periode fra 1. februar til medio april måned hvert år.

Finans Danmark mener ikke, at det er hensigtsmæssigt i forhold til ordningens hensigt og virkning, at der ikke bliver løbende ansøgningsadgang og tildeling, således at støttebeløbet kan indgå direkte i den unge landbrugers etableringsfinansiering. Det skaber stor usikkerhed for den unge landbruger, der ikke vil kunne vide sig sikker på at opnå tildeling af etableringsstøtten. Det skaber også usikkerhed i forhold til den øvrige finansiering af den unge landbruger hos et penge- og realkreditinstitut. Samtidig vil det kunne få den uheldige konsekvens, at den unge landbruger mister muligheden for at overtage "den rigtige bedrift", da en potentiel sælger sandsynligvis ikke vil kunne vente med at sælge bedriften til den unge landbruger, til der er opnået tilsagn om etableringsstøtte. Samtidig vil det være yderst tvivlsomt, at et pengeinstitut vil kunne stille mellemfinansiering på op til 750.000 kr. til rådighed uden en viden om, at den unge landbruger vil modtage etableringsstøtten og dermed muligheden for at indfri mellemfinansieringen.

Hørings svar

12. januar 2023

Kontakt Frederik Dam Hansen

Den manglende forudsigelighed og uhensigtsmæssighed ved den tidsbegrænsede ansøgningsperiode er understøttet yderligere af reglerne om prioritering på baggrund af tinglysningstidspunktet, hvilket er uddybet nedenfor.

Prioritering af ansøgninger baseret på tinglysningstidspunkt

Bekendtgørelsens § 4 indeholder regler om afgørelse på baggrund af prioritering. Her fremgår af stk. 1, at *"der træffes afgørelse om tilsagn om tilskud på grundlag af en samlet prioritering af alle tilskudsberettigede ansøgninger inden for hver ansøgningsperiode."*

Det fremgår endvidere af stk. 2 til 4, at prioriteringen afhænger af tinglysningstidspunktet for købsaftalen, hvor ikke tinglyste købsaftaler prioriteres først, og derefter prioriteres den nyligst tinglyste købsaftale.

Finans Danmark mener ikke, at disse regler er hensigtsmæssige, da de skaber incitament til at udskyde tinglysning af fast ejendom og kan medføre store risici for den unge landbruger.

Tinglysning er nødvendig for at sikre købers fulde rettigheder over for tredjemand, og er samtidig en nødvendighed for at kunne sikre, at den samlede etableringsfinansiering for en ung landbruger falder på plads. Uden tinglysning vil den unge landbruger være sårbar for f.eks. aftaler som tredjemand (i god tro) kan indgå med den tidligere ejer af ejendommen, ligesom tinglysning er et krav for aftalen om finansiering af ejendommen med et penge- eller realkreditinstitut.

Det er yderst problematisk at skabe incitament til købere af fast ejendom om at være tilbageholdende med at tinglyse deres købsaftale, hvilket den foreslåede regel i bekendtgørelsens § 4 er med til. Tinglysning af en købsaftale om fast ejendom bør altid ske i direkte sammenhæng med berigtigelse af aftalen.

Hvis Landbrugsstyrelsen ønsker at skabe et system, som prioriterer de senest indgåede aftaler om fast ejendom, vil et alternativ kunne være at tage udgangspunkt i handelsaftalens indgåelse i stedet for tinglysningstidspunkt. I den forbindelse vil Landbrugsaftalen med fordel kunne beskrive evt. tvivls punkter som f.eks. prioritering af betingede aftaler over for endelige handelsaftaler i vejledningen. På denne måde skaber Landbrugsstyrelsen ikke incitament til at undgå at tinglyse sin aftale, hvilket potentielt vil kunne få mere negative konsekvenser for den unge landbruger.

Hørings svar

12. januar 2023

Det fremgår hverken af bekendtgørelsen eller vejledningen, om det er muligt at søge etableringsstøtte igen året efter, hvis man får afslag som følge af manglende prioritering. Dette kan med fordel tydeliggøres i bekendtgørelsen eller vejledningen.

Det vil endvidere gavne med en mere præcis angivelse af fristen for afgørelse om tilsagn om etableringstilskud efter ansøgningsfristens udløb. Endvidere burde der fastsættes nærmere retningslinjer for udbetalingen af tilskuddet. Dette vil give klarhed for den unge landbruger, og hjælpe med den hurtigst mulige etablering.

Landbrugsstyrelsens virksomhedspant

Landbrugsstyrelsen stiller i bekendtgørelsens § 10, stk. 2, nr. 3 krav om, at *"Der er udstedt pant til Landbrugsstyrelsen i henholdsvis tingbogen og personbogen, hvis der er handlet fast ejendom, maskiner eller besætninger i forbindelse med etableringen. Dette pant skal automatisk udløbe ved udløbet af opretholdelsesperioden, jf. § 8, nr. 1."*

Landbrugsstyrelsen beskriver i vejledningen, at pantet skal sikre, at de støttede ejerskifter efterfølgende bibeholdes, og at landbrugeren ikke kan afhænde hele besætningen uden at pantet forfalder til betaling (tilbagebetaling) til Landbrugsstyrelsen. Landbrugsstyrelsen noterer, at de gerne må placeres yderst i prioriteringsrækkefølgen ift. sikkerhedsstillelsen.

Det er uklart, hvilken effekt bestemmelsen vil få i praksis, da bekendtgørelsens regler om bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud i § 14 umiddelbart som udgangspunkt vil have samme formål.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er betydelige omkostninger forbundet med tinglysningen af pantet, bl.a. i form af tinglysningsafgift hos Tinglysningsretten og andre administrative omkostninger. Dertil vil den foreslåede løsning ikke blot være administrativ tung ved etableringen, men også ved den løbende håndtering og ved aflysning af pantet efter etableringsperiodens udløb. Dette medfører omkostninger, som den unge landbruger er ansvarlig for.

Det er positivt, at et evt. tinglyst pant placeres yderst i prioritetsrækkefølgen ift. sikkerhedsstillelsen. Der er dog behov for, at det bliver beskrevet, om Landbrugsstyrelsen har intentioner om at rykke pantet ned i prioritetsrækkefølgen, hvis der viser sig et behov for at stille yderligere finansiering til rådighed inden for etableringsperioden på tre år til enten investeringer eller f.eks. likviditetsudsving som

Høringsvar

12. januar 2023

følge af særlige udsving i markedspriser. Hvis dette ikke er tilfældet, vil bestemmelsen vanskeliggøre kredit- og långivning i hele etableringsperioden.

Det kan overvejes, om bestemmelsen tilføjer en værdi, som opvejer den kompleksitet og de udfordringer den medfører. Der er som minimum et behov for, at bestemmelsens tekst gennemgås og præciseres, da den ikke giver mening, f.eks. i en situation med ejersammenfald mellem landbrugsejendom, maskiner og besætning, hvor pantet i besætning og maskiner tinglyses som en del af pantet i den faste ejendom. Dertil skal de panteretlige begreber beskrives grundigt i den tilhørende vejledning. I den forbindelse er det vigtigt at huske på, at vejledningen skal kunne bruges af unge landbrugere, der ikke har indgående kendskab til de tinglysnings- og panteretlige begreber.

Med venlig hilsen

Frederik Dam Hansen

Seniorkonsulent Ejendomsfinansiering

Direkte nr: +45 3016 1085

Mail: fdh@fida.dk

Hørings svar

12. januar 2023

From: EU & Projekt (LBST)
Sent: Fri, 13 Jan 2023 11:27:05 +0100
To: Tue Sylvest;Catrine Hartung Durrani
Subject: VS: EMs høringssvar: journalnummer: 22-29220-000020 - Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere (EM Id nr.: 596600)

Fra: DEP Høringer [mailto:hoeringer@em.dk]
Sendt: 10. januar 2023 13:55
Til: EU & Projekt (LBST) <EU&Projekt@lbst.dk>
Emne: EMs høringssvar: journalnummer: 22-29220-000020 - Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere (EM Id nr.: 596600)

Til Landbrugsstyrelsen

Erhvervsministeriet har følgende bemærkninger til den fremsendte høring: journalnummer: 22-29220-000020 - Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

ERST har bidraget til nedenstående del af ministeriets høringssvar:

Høringssvar vedrørende bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere og vejledning om tilskud til etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet med tilhørende vejledning i høring.

OBR's vurdering af bekendtgørelsesudkastet og udkast til vejledning fremgår individuelt nedenfor. Principperne for agil erhvervsrettet regulering fremgår under bekendtgørelsen.

Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Administrative konsekvenser

OBR har følgende bemærkninger om de administrative konsekvenser for erhvervslivet.

OBR vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

Landbrugsstyrelsen har i forbindelse med præhøringen af bekendtgørelsesudkastet vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet. OBR har yderligere ingen bemærkninger hertil.

Vejledning om tilskud til etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027

Administrative konsekvenser

OBR har følgende bemærkninger om de administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Landbrugsstyrelsen oplyser at vejledningsudkastet udelukkende formidler kravene fra bekendtgørelsen. OBR vurderer på baggrund af dette, at vejledningen i sig selv ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet og har dermed ikke yderligere kommentarer.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Sarah Ulbæk Terkildsen
Fuldmægtig
Tlf. direkte 35291880

Det noteres, at høringen også er blevet sendt til følgende af Erhvervsministeriets styrelser:
FT, KFST, DKPTO, SFS

Med venlig hilsen

PERNILLE FROM PERSSON (EM-DEP)
Direktionssekretær
DEP Høringer

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
hoeringer@em.dk
Tlf. 33 92 33 50
Mobil +45 91 33 72 17

EAN 5798000026001

Erhvervsministeriet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside em.dk/privatlivspolitik.

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Fra: Catrine Hartung Durrani <CACHRI@lbst.dk>

Sendt: 23. december 2022 08:44

Til: Faglig Fælles Forbund 3F <3f@3f.dk>; mail@finansdanmark.dk; info@icoel.dk; Landbrug & Fødevarer <hoering@lf.dk>; info@skovforeningen.dk; info@skovdyrkerne.dk; DI Fødevarer <foedevarer@di.dk>; Danmarks Naturfredningsforening <dn@dn.dk>; fr@friluftstraadet.dk; dof@dof.dk; sekretariatet@danske-smaaer.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; nnf@nnf.dk; SEGES <info@seges.dk>; clhe@lf.dk; info@christmastree.dk; info@danskmiljoteknologi.dk; post@dmoge.dk; plant@plantningoglandskab.dk; stba@seges.dk; Frie Bønder Levende Land <fbl@outlook.dk>; fri@frinet.dk; info@landbougndom.dk; frej@taenk-frej.dk; Kommunernes Landsforening <KL@KL.DK>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; ifro@ifro.ku.dk; Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet <kefm@kefm.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; Erhvervsstyrelsen CKR <letbyrder@erst.dk>; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; email <email@fvst.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse <kfst@kfst.dk>; ku@ku.dk; Fødevareministeriet <fvm@fvm.dk>; rr@rigsrevisionen.dk

Emne: Høring: Udkast til bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere

Kære alle på Landbrugsstyrelsens høringsliste

Hermed sender Landbrugsstyrelsen følgende udkast i høring:

- Bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere
- Vejledning om tilskud til etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027

Høringsmaterialet findes på høringsportalen på følgende link:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/67052>

Evt. bemærkninger skal sendes til euogprojekt@lbst.dk, senest mandag den 26. september 2022 med angivelse af journalnummer: 22-29220-000020.

Med venlig hilsen

Catrine Hartung Durrani

Fuldmægtig | EU & Projekt

+45 40 14 47 41 | cachri@lbst.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf. +45 33 95 80 00 | mail@lbst.dk | www.lbst.dk

På vores hjemmeside kan du læse, hvordan vi behandler dine personoplysninger: <https://lbst.dk/persondata/>

From: Nada Hadraoui
Sent: Thu, 5 Jan 2023 15:44:01 +0100
To: EU & Projekt (LBST)
Cc: 1-DEP Høringer; Louise Kastfelt; Helena Berg Forchhammer; Oliver Mortensen Kobæk
Subject: Svar til høring af bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere (22-0162-000055)

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 23. december 2022 modtaget Landbrugsstyrelsens høring af bekendtgørelse om etableringsstøtte til unge landbrugere (22-0162-000055).

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udgør sammen med Konkurrencerådet en uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende høringbemærkninger afgives udelukkende som konkurrencemyndighed.

På det foreliggende grundlag har styrelsen ikke bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen
Nada

Nada Hadraoui
Student
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 4171 5060
E-mail naha@kfst.dk

Følg os: [LinkedIn](#), [Twitter](#), [Facebook](#)

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5000

*Vi arbejder for velfungerende markeder.
Se vores privatlivspolitik på kfst.dk.*